

ZPRAVODAJ
GLADIRIS

149
ČERVEN 2020

ČERVENÝ SEMAFOR

LOSOSOVÝ SEN

RŮŽOVÝ VÁNEK

LAURA MAX

FERRARI

FALOŠNICA

BARÓNKA

KRÁSKA

ALEX

WAX LADY

POPOLVÁR

OZZY

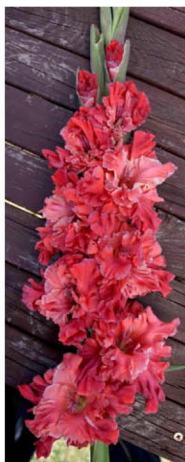

KUK !

LIMBORA

KOBRA

INTARZIE

KARÁT

LEADER

MALUŠKA

PINJA

PRIMUS

MROŽONE MALINY

GENERAL JÓZEF BEM

KRWAŃNIK

LEOKADIA URBAN

LOSOSOVÝ KVET

MLADÍK

VERONKA

ČERTOVINA

EXCALIBER

KOLOS

ZLATÁ REŤAZ

FAKLA

DÚHA

TMAVOOKÁ

SNEŽNÁ RUŽA

BUCIFAL

CASSIUS

DJANGO

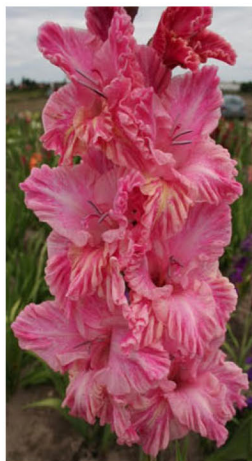
GODZILLA

MARIA BARSECHIAN

NIKÉ

TÁBORANKA

ROSE PARADE

DRAČÍ KREV

MICHALOVA ORCHIDEA

NEFERTITI

PAPAGELO

PURPLE FLASH

ROZPÁVKÁ PRE EMU

RUBÍNOVÉ SRDCE

ROSE VISION

SNEHOVÁ KRÁĽOVNA

PÚTNÍK

TARGA

JASNÁ HVIEZDA

SLZY SLNKA

PULSAR

CYRON DUCATO

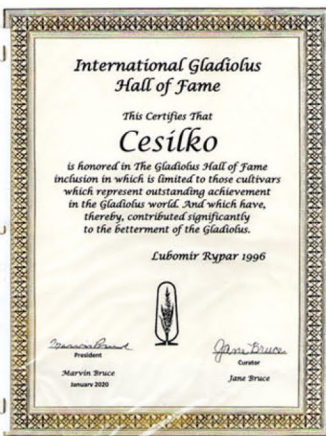
JURAJ BELIČKA

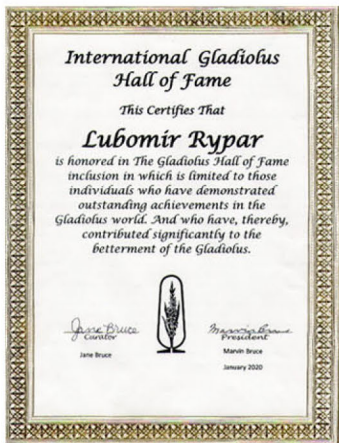
NOVÁ FIDORKA

OHEK

K ČLÁNKU: Světové ocenění NAGC

Uvedení odrůdy ČESILKO do světové síně slávy

Uvedení šlechtitele Lubomíra Rýpara do světové mečíkové síně slávy

ZPRAVODAJ GLADIRIS č. 149

Ročník 52, červen 2020

Pro potřebu svých členů vydává SZO ČZS Gladiris, specializovaná organizace pěstitelů mečíků, kosatců a denivek při Územní radě ČZS v Novém Jičíně.

Tato tiskovina je dotována Ministerstvem zemědělství ČR.

Neprodejně.

Řídí redakční rada ve složení:

Václav Heicl, E. Hyblerové 526, 149 00 Praha 4-Háje

Petr Mimránek, 763 01 Mysločovice 169

Ing. Zdeněk Krupka, Malotická 1646, 190 16 Praha 9

Ing. Dušan Slošiar, 373 02 Neznašov 16

e-mailová adresa:

vaclav.heicl@techlib.cz

mimranek@gladioland.eu

krupka@kgardens.org

dusan.slosiar@tiscali.cz

*Obrazovou část připravil Ing. Dušan Slošiar.
Za věcnou správnost příspěvků odpovídá autor.*

Obsah:

<i>Zpráva o činnosti SZO ČZS Gladiris za rok 2019</i>	2
<i>Zpráva o hospodaření SZO ČZS Gladiris Nový Jičín za rok 2019</i>	4
<i>Zpráva revizní komise SZO Gladiris Nový Jičín za rok 2019</i>	5
<i>Zpráva hospodáře</i>	6
<i>Usnesení VČS SZO ČZS Gladiris – únor 2020</i>	7
<i>Zápis ze Setkání představitelů SZO ČZS dne 29. 1. 2020</i>	9
<i>Aktuálně – květen 2020</i>	11
<i>Případy detektivní kanceláře Gladirisu</i>	12
<i>Introdukce mečíků 2020 členy Gladirisu</i>	15
<i>Registrace denivek v roce 2020</i>	21
<i>Lubomír Rýpar a jeho Česílko uvedeni do mezinárodní síně slávy NAGC</i>	22
<i>Evropské testování kosatců</i>	23
<i>Evropský soutěžní projekt testování denivek</i>	24
<i>Rozhovor o půdě, hnojivech a důležitých obdobích růstu gladiol</i>	26
<i>Hnojivo Azoter</i>	28
<i>Slosování anketních lístků nejlepších gladiol za rok 2019</i>	30
<i>Nejlepších 10 gladiol v roce 2020 – pravidla ankety Gladirisu</i>	31
<i>Jak se šlechtí mečíky</i>	32
<i>Předběžné termíny výstav v roce 2020</i>	40

Fotografie na obálce: Odrůda INTARZIE šlechtitele Lubomíra Rýpara.

Zpráva o činnosti SZO ČZS Gladiris za rok 2019

Petr Mímránek

Vážení přítomní mečíkáři a mečíkářky, všechny Vás zdravím na dnešní výroční schůzi a současně vítám přátele ze Slovenska. Také posílám pozdrav i všem ostatním našim členům, kteří se nemohli z různých důvodů naší schůze zúčastnit.

Představenstvo, Republiková rada ČZS a především předseda Stanislav Kozlík se neúnavně snaží, aby byl ve sněmovně co nejdříve projednán nově připravený zahrádkářský zákon. Již několik za sebou následujících předsedů vlády přislíbilo, že zákon bude zařazen do legislativního procesu, bohužel zatím se nic neděje. Především ve velkých městech čelíme tlaku rušení osad a s tím se omezuje související zahrádkářská činnost. Naše organizace je sice malou, ale významnou součástí ČZS a proto podpořme svými podpisy petici zahrádkářského zákona. Kdo již petici podepsal při jiné příležitosti, tak ji zde na přiložených listech podepisovat podruhé nemůže. ČZS se prezentuje na stránkách www.zahradkari.cz a nově na www.izahradkar.cz.

Jak jistě všichni víte, naše SZO Gladiris patří pod Územní sdružení v Novém Jičíně. V okolí města, kde byla založena naše organizace, již není žádný činný pěstitel, který by mohl pořádat výstavu, nebo pěstovat či šlechtit mečíky. Jižní Morava je na tom podobně. Těž skupina pěstitelů z okolí Hradce Králové se velmi oslabil.

V uplynulém roce jsme přijali jen dva nové členy, což je velmi málo. Aby bylo možné pořádat výstavy většího rozsahu, neobejdeme se bez přátel ze Slovenska, za což jim velmi děkuji. Dejme si za úkol každý z nás získat aspoň jednoho člena. Vítám aktivitu malých kolektivů žen v Ratiboří a Rapotíně, které s námi velmi aktivně spolupracují.

V lednu proběhlo pravidelné setkání předsedů specializovaných organizací ČZS v Praze. Zastoupil mě pan Ing. Slošiar a přednesl zde podrobnou zprávu o činnosti naší organizace. Z tohoto pravidelného setkání přišlo pozvání k vystavování mečíků na letní Floře v Olomouci. Proším členy, kteří se chtějí této výstavy účastnit, aby mě dali předem o účasti informaci, abych se včas dohodl s Pavlínou Švecovou na důstojném místě pro umístění expozice mečíků. Pokud bychom měli předvést naše exponáty, neměly by to být podle mě jen květy do aranžmá, ale především kvalitní klasy a umístěné tak, aby byly k vidění na důstojném místě. (Uskutečnění výstavy zatím není potvrzeno.)

Pravidelně, každý rok v polovině ledna v kanceláři Územního sdružení v Novém Jičíně děláme kontrolu a revizi pokladny. Revizi jsem byl přítomen a kontroloval společně se členy revizní komise bankovní výpis a všechny výdajové položky. Také byly vyjasněny některé nejasnosti s ekonomickým oddělením Republikové rady v Praze. Dotaci z Ministerstva zemědělství jsme obdrželi dle našich požadavků. Tato dotace nám nahradí výdaje za jeden zpravodaj, druhý platíme z našich prostředků. Ke zpravodaji musím říct, že barevně se vydařil a obsahuje mnoho zápisů z průběhu výstav, které naši členové pořádají a nebo kam jen dodají květy. Někdy je nutné tyto články urgovat, ale nakonec se všechny sešly u Dušana Slošiara a ten je seřadil a doplnil svými postřehy. Jako obvykle připravil velmi bohatou barevnou přílohu. Zpravodaj je tak zase dokladem o naší činnosti, která je velmi bohatá.

Každý pěstujeme trochu jinak, každý máme jiné podmínky a tak je potřeba se podělit o své zkušenosti s přáteli. Mezi šlechtiteli by měla být zdravá rivalita, aby zlepšování nových sort stále pokračovalo.

Chtěl bych poděkovat za nedoceněnou práci firmám Lukon Glads a Lukon Bulbs z toho důvodu, že se zasluhují o rozšíření českého novošlechtění mečíků a kosatců mezi běžné zahrádkáře. Jejich katalogy nabízí neuvěřitelně velký výběr květů.

V supermarketech sice dostanete velké množství holandských hlíz mečíků, které dokáží zahrádkáři každoročně zničit, ale kdyby nebylo těchto jmenovaných firem, a našich členů, kteří dovedou všem laikům poradit, jak mečíky správně sázet, ošetřovat a rozmnožit, tak by všichni milovníci mečíků byli o tuto krásu u nás ožizeni.

Mohu s klidným svědomím konstatovat, že naše organizace stále dobře funguje, výbor, který jste si zvolili, si vytvořil autoritu, spolupracuje a všichni členové se na něj mohou s důvěrou obrátit. Byly splněny všechny hlavní body usnesení. Děkuji za to členům výboru, především Dušanovi Slošiarovi a Vaškovi Heiclovi za přípravu zpravodaje, Petrovi Zagorovi za odpovědné vedení pokladny a pokladního deníku, Jaroslavu Buksovi, který se odpovědně ujal vedení revizní komise a Standovi Novotnému za udržování dobrého stavu uskladněných váz v Holešově. Poděkování patří i RNDr. Sehnoutkovi za překlady ruských článků do zpravodaje Gladirisu.

Velká řada našich členů organizovala výstavy květů a řada našich členů se jich zúčastnila jako vystavovatelé. Byly to zejména letní výstavy na Slovensku v Rajeckých Teplicích a Bytči. V Polsku to byla tradiční výstava v Rybniku a v Česku to byly výstavy v Žirovnici, Nemyčevsi, Staňkově, Rapotíně, Jinošově, Ratiboři, Volyni, Nýrsku, Hlavňovicích, Nepomuku, Klatovech, Netěchovicích, Hlučíně a Olomouci. Na těchto výstavách naši členové vytvořili přes 100 expozic. Zasloužili se o to zejména tito naši členové: Kajs, Mikulášek, Láder, Lelek, MUDr. Matušek, Jurík, Mindár, Zachar, Ing. Šmída, Petr, Ing. Slošiar, Mimránek, Ing. Novotný, Ing. Nejedlo, Havel, Ing. Slavíková, MUDr. Kříž, Klaška, Koníček, Ing. Dědic, Wistuba, Chlebiš, Zagora, Ing. Kuchař, Bystrý, Jampilková, JUDr. Strnad, Lukáš, Beneš, Král, Engelová, Kocůrková, Ing. Krupka, Rýpar, Kristková, Badal, Hammacher, Bárta, Dvořák, Kovařík, Zbranková, Zubíková, Vrbová, Gerlíková, Kovář, Skala, Ing. Novák, Mego, Dlugoš a Ing. Krump. Pokud jsem některého vystavovatele nejmenoval, protože jsem čerpal ze zpráv z výstav, rád to doplním.

Řada našich členů se podílí na šlechtění květů. V uplynulém roce bylo uvedeno na trh 47 odrůd mečíků a to od šlechtitelů: Ing. Šmída, Rýpar, Mikulášek, Mimránek, Machala, Lelek, Koníček, Václavík, Belička, Mego, Mitiska, Ing. Domský a Smoleň, z toho Mimránek a Mikulášek introdukovali 2 odrůdy i v Kanadě.

Dále bylo vyšlechtěno a pojmenováno 93 odrůd kosatců od šlechtitelů: Mego, Ing. Nejedlo, Ing. Krupka a Ing. Slošiar, z toho Mego introdukoval v USA.

Neméně úspěšný byl minulý rok i pro šlechtitele denivek. Do evidence bylo zapsáno 46 denivek od šlechtitelů Naumenka, Jíchy, Šlिंगera, Masopusta, Halouna a Mimiránka.

Jak jste se dočetli v posledním zpravodaji, do světové gladiolové síně slávy v USA byla zapsána už druhá česká odrůda Pink Elegance šlechtitele Jaroslava Koníčka, a také Jaroslav Koníček tam byl zapsán jako významný světový šlechtitel, nezbývá než pogratulovat také novopečenému dědkovi Jardovi.

Kromě vyjmenovaných výstav došlo k významné propagaci našich členů i v

časopise Zahrádkář, v červenci to byl článek o MUDr. Josefu Křížovi, autor Ing. Slošiar, a v říjnu článek o Jaroslavu Koníčkovi, autor Dalibor Auf.

Také Česká televize v září natočila a v pořadu Polopatě odvysílala reportáž ze zahrady Jaroslava Koníčka o pěstování mečíků.

Též děkuji Petrovi Šmídovi za vypracování ankety nejlepších deset. Bohužel mnoho členů, i když se jezdí podívat na výstavy a také navštěvují přátele na zahradách, si nenajdou malou chvíli, aby se ankety zúčastnili. Zatím nepomohlo ani losování o věcnou cenu za účast v anketě a nepodařilo se zlomit pohodlnost nebo lhostejnost k této společné činnosti. Nevíme, jak zvýšit zájem o účast členů v této anketě a proto prosím, abychom se v diskusi dočkali nějakých návrhů jak na to.

Dostáváte novou Rukověť zahrádkáře. Měl jsem možnost si ji přečíst a vřele ji doporučuji k podrobnému prostudování. Rukověť obsahuje zajímavé články o vlivu některých pesticidů na úhyn hmyzu a vysvětlení užitečnosti a prospěšnosti některých hmyzích skupin. Včetně dalších zajímavých článků je zde například popis vlivu mikroprvků na růst rostlin.

Jako každý rok, počasí nás stále pronásleduje svými vrtochy. Počasí se nedá poručit, a ani pořádně předpovědět. I přes tuto nepřízeň květy v minulém roce byly velmi kvalitní a někde až výjimečné díky vaší snaze. Tak přejme si, aby to bylo ještě lepší v tomto roce.

Nakonec poděkování vám všem, kteří jste na schůzi přijeli utužit naše květinové přátelství a dovezli plno hodnotných překvapení do tomboly.

Zpráva o hospodaření SZO ČZS Gladiris Nový Jičín za rok 2019

Petr Zagora

Příjmy:

Členské známky a příspěvky

Dotace od Republikové rady ČZS Praha na zpravodaj

Dobrovolný příspěvek členů na zpravodaj

Příjem z tomboly

Ostatní příjmy

Příspěvek od p. Čapkové, Ing. Chmelíka a Jeníka

Celkem:

Výdaje:

Tisk zpravodaje č. 146 a 147 s barevnou přílohou

Poštovné zpravodaje č. 146 a 147

Členské známky a průkazky

Uschování váz v Holešově

Pronájem místnosti na výroční schůzi

Schůze výboru

Odměny

Výpis a poštovné od Fio banky

Daň z odměn FÚ
Obálky na zpravodaj
Poštovné
Ostatní výdaje
Posílání zpravodaje členům na Slovensko z Čadce

Celkem

K 31. 12. 2019 je tedy náš majetek následující:

Běžný účet u Fio banky
Pokladní hotovost
Spořicí státní dluhopisy
Výplata kupónu
DKP majetek

Celkem

Rozpočet 2020

Příjmy:

Členské známky a příspěvky
Dotace od Republikové rady ČZS Praha na zpravodaj
Příjem z tomboly
Ostatní příjmy

Celkem

Výdaje:

Tisk zpravodaje s barevnou přílohou
Poštovné zpravodaje
Členské známky
Uschování váz v Holešově
Pronájem za místnost na výroční schůzi
Odměny
Daň FÚ
Schůze výboru
Ostatní výdaje

Celkem

Zpráva revizní komise SZO Gladiris Nový Jičín za rok 2019

Revize sledovala:

1. Pokladní deník
2. Stávající inventář
3. Matriku členů
4. Hodnocení práce výboru a členů

1. Pokladní deník byl předložen pokladníkem Zagorou a zkontrolován dne 20. 1. 2020. Je veden dle stanovených předpisů. Byla kontrolována čísla účtů 1 až 75. Uzávěrka k datu 31. 12. 2019. Při kontrole jednotlivých položek nebylo zjištěno závad. Výdajové položky a jejich účelnost byla odsouhlasena předsedou Mimránkem a byly podepsány všechny dokumenty. Kontrolu provedla revizní komise ve složení předseda Buksa a členové Jiří Palát a Hrabovský

2. Za stávající inventář je zodpovědný Stanislav Novotný. Po ukončení jubilejní výstavy na Floře byly převezeny všechny vázy, které byly uloženy ve skladech na výstavišti a tak máme soustředěny všechny vázy v Holešově. Přesný počet bude uveden ve zprávě hospodáře Standy Novotného.

3. Finančnímu úřadu Nový Jičín jsou v termínu odváděny daně z případných vypořádaných odměn.

4. Matriku členů vede vzorně pokladník Zagora. Matrika je uložena v počítači a je umístěna na internetu k okamžitému nahlédnutí.

5. Za uplynulý rok byla jedna výborová schůze, která byla před vlastní výroční schůzí. Vzhledem k souběžnému počtu výstav se případné potřeby řešily přímo na místě a pomocí internetu a telefonu.

6. Přes internet se mezi funkcionáři a pěstiteli řeší operativně řada úkolů. Navíc je možností pomocí webových stránek se seznamovat s úspěchy našich členů a přítelem Ing. Slošiarem je vedena stránka naší organizace. Tato významně přispívá propagaci Gladirisu. Internet navíc pomáhá naší redakční radě při vydávání Zpravodaje.

V Novém Jičíně dne 20. 1. 2020

Ing. Jaroslav Buksa

Zpráva hospodáře

Ing. Stanislav Novotný

Protože mám na starosti především vázy, konstatuji, že z důvodu jejich nepoužití od výstavy 50 let Gladirisu na výstavišti v Olomouci jsou stále zabaleny a uloženy v kartonových krabicích od banánů ve skladu Zahrádkářského svazu Holešov. Od té doby leží ve skladu bez využití z důvodu, že pro výstavy, které se v předešlých letech konaly, mají místní organizace ČZS, které výstavy pořádají, zabezpečeny vlastní vázy.

Proto při příležitosti této schůze navrhuji, aby se zamyslela nad využitím 1037 kusů váz.

Navrhuji zapůjčení ucelených jednotlivých typů váz těm, kteří pořádají výstavy a projeví o tuto záležitost zájem. Na včerejší schůzi výboru organizace bylo navrženo zapůjčit vázy panu Koníčkovi. Ten konstatoval, že by je mohl využít při svých výstavách, které do budoucna plánuje a to také v nejbližší době již při jarní výstavě v Lysé nad Labem.

O skleněné koule má zájem paní Vlasta Čablová, která je používá k aranžování při různých příležitostech. Je zde možnost zapůjčení i dalšího výstavního materiálu.

Mimo skleněné vázy inventář ještě obsahuje:

4 velké hnědé glazované keramické vázy, vhodné k vytvoření ústředního aranžmá.

6 klasických plastových zelených beden, které obsahují keramické vázy, podobné drenážním trubkám, ale jsou hranatého tvaru bez glazury, tyto vázy jsou stabilní a pro vystavování mečíků vhodné. Nevýhodou může být malý obsah (vody) a je potřeba je odzkoušet, zdali nepropouštějí vodu. Váz je celkem 59 kusů.

12 ks laťkových stolů, různých výšek, z nehoblovaných desek s dřevěnými podstavci. Dřevěný materiál je částečně znehodnocen trouchnivěním a navrhuji likvidaci.

1 krabice a dva pytle s dřevěnými kostkami, které slouží při výstavách k upevnění odrůdových cedulek. Tyto bylo dohodnuto rozdělit na dvě části, a to panu Koníčkoví a druhou část rezervovat panu Slošiarovi, pokud bude v letošním roce provozovat výstavu v Neznašově.

Také je zde papírová krabice s kovovými odznáčky „Gladiris“, a několik starých vydání zpravodaje Gladiris. Tento materiál se dá k dispozici členům na následné členské schůzi.

Dále jsou ve skladu dvě krabice s textilem, v jedné je bílá ubrusovina a v druhé hnědožlutá hrubá látka, po kontrole krabic byla v druhé krabici zjištěna plíseň a částečné znehodnocení. Textil roztřídím a vyřadím nepoužitelnou část, zbytek (převážně bílé plátno) bude rozdán tomu, kdo o něj požádá. O bílý textil projevila zájem paní Gebauerová.

Proto navrhuji tyto přebytky darovat některým vystavovatelům bez úplaty a ke spotřebě.

-- --

Dodatek: Členská schůze odsouhlasila mnou navržený postup s naložením tohoto skladového materiálu.

Dne 1. 5. 2020 si pan Koníček odvezl všechny číré bezbarvé vázy (předáno a podepsáno). Ve skladu zůstávají skleněné koule, zelené skleněné vázy, keramické vázy v plastových zelených bednách a 4 hnědé velké vázy.

Dřevěné stoly byly odvezeny a zlikvidovány pořežáním a spálením. Odznáčky a plátno jsem převzal k sobě a příležitostně plátno převezu do Vsetína paní Gebauerové, odznaky budou k dispozici na členské schůzi a pokud některé zbydou, použijí se k propagaci organizace.

Usnesení VČS SZO ČZS Gladiris – únor 2020

Výroční členská schůze schvaluje:

1. Program VČS v předloženém znění ve Zpravodaji č. 148.
2. Zprávu mandátové a návrhové komise ve složení: Ing. Miloš Krump, Ing. František Kuchař a RNDr. Tomáš Sehnoutka.
3. Zprávu o činnosti organizace za rok 2019 přednesenou předsedou Mimránkem.
4. Zprávu o hospodaření za rok 2019 přednesenou pokladníkem Zagorou.
5. Návrh rozpočtu na rok 2020 přednesený pokladníkem Zagorou, s cílem opět hospodařit s vyrovnaným rozpočtem.
6. Zprávu revizní komise o kontrole hospodaření za rok 2019 přednesenou Ing. Buksou.

7. Zprávu hospodáře za rok 2019 přednesenou panem Ing. Novotným.
8. Plán činnosti na rok 2020 navržený výborem SZO Gladiris.

Plán činnosti SZO Gladiris na rok 2020:

1. Uskutečnit výroční členskou schůzi v časovém harmonogramu únor-březen 2021.

2. Vydat dvě čísla zpravodaje s barevnými přílohami (č. 149 a 150) – odpovídá výbor a redakční rada. Předpoklad vydání zpravodaje č. 149 červen 2020, č. 150 prosinec 2020 či počátkem ledna 2021. Ve zpravodaji uvádět: Tento zpravodaj je dotován ministerstvem zemědělství ČR.

3. Uhradit členské příspěvky na ÚS v Novém Jičíně do 30. června 2020 – zajistí pokladník.

4. Zajistit dotaci ministerstva zemědělství na ÚS v Novém Jičíně pro vydávání a rozesílání zpravodaje – odpovídá pokladník.

5. Členský poplatek na rok 2021 zůstává stejný, pro kmenové členy při ÚS ČZS Nový Jičín 200 Kč, u nekmenových členů ČZS zůstává členský příspěvek 100 Kč – zodpovídají členové naší organizace.

6. Opětovně spolupracovat při konání regionálních a celostátních výstav ČZS, včetně Slovenska a Polska a podle možností dodat na tyto výstavy květy – zodpovídají členové naší organizace.

7. Organizátoři výstav nahlásit datum konání těchto výstav k možnému zveřejnění ve Zpravodaji a na webu Gladirisu na stránce Aktuality Gladirisu. Účastníci výstav a pořadatelé výstav také podat zprávu o účasti vystavovatelů, průběhu, výsledcích hodnocení exponátů.

8. Stále platí, že do vedeného seznamu vyšlechtěných odrůd mečíků musí šlechtitelé s termínem do 15. ledna, kosatce a denivky do 1. července, uvést popis, návrh jména a fotografii. Název odrůdy prověříme, aby nedošlo k duplicitním nebo velmi podobným názvům a zařadíme do seznamu odrůd a na stránky Gladiris neprodleně do 24 hodin. Tuto podmínku prosím splňte, jinak nebudou tyto kultivary uvedeny na webových stránkách naší organizace – zodpovídají šlechtitelé a Ing. Slošiar.

9. Schválit delegáty na zasedání konference územního sdružení Nový Jičín ČZS ve složení: Stanislav Palát a Ing. Jaroslav Buksa.

10. Propagovat organizaci Gladiris, na výstavách, sociálních sítích, v tisku, televizi. Zájemce o mečíky, kosatce a denivky informovat o výhodách a možnosti vstupu do naší organizace přihláškou s odkazem na matrikáře a pokladníka Zagoru – web www.gladiris.cz, stránka Organizace Gladiris – zodpovídají členové Gladirisu.

11. Dle požadavku na setkání SZO ČZS napsat článek o šlechtění mečíků do rukověti 2021 a předat v termínu do 21. 3. 2020 na adresu dvorak@zahradkari.cz – zodpovídají Mimránek, Slošiar ve spolupráci se šlechtiteli Gladirisu.

12. Pěstitelé mečíků zvýšit aktivitu a zapojit se do ankety mečíků 2020, anketní lístky zaslat Ing. Šmídovi emailem smida.petr@gmail.com v termínu od 1. 9. 2020 do neděle 15. 11. 2020 – zodpovídají pěstitelé a šlechtitelé mečíků.

13. Členská schůze schvaluje nákup státních dluhopisů v částce 60 000 na dobu 3 roky z volné hotovosti naší organizace, z důvodu omezení vlivu inflace – zodpovídá předseda a pokladník.

14. Členská schůze schvaluje likvidaci nepotřebného materiálu naší organizace na

základě zprávy hospodáře a souhlasí s uskladněním části váz u Jaroslava Konička, kde budou k dispozici pro naše členy – zodpovídá hospodář Gladirisu.

V Otrokovcích 22. 2. 2020

Zápis ze Setkání představitelů SZO ČZS dne 29. 1. 2020

Vzniká nová SZO Floristický klub, zanikla SZO Orchidea České Budějovice.

Akce v roce 2020:

Květy 2020: 16. – 19. 7., téma Moře, rybníky, voda jako živel, písek

Flora Léto: 20. – 23. 8.

Zahrada Čech: 11. – 19. 9.

Hortikomplex Olomouc: 1. – 4. 10.

V termínu letní Flory nejspíše nejsou žádné další výstavy, teoreticky by mohly být v tomto týdnu „volné“ květy, zejména mečíky.

Zahrada Čech se bude týkat kuriozit, výsadeb do košíků na zahrady, terasy – je možné a dokonce žádoucí přispět do soutěží jablky do Křišťálového jablka, aranžmá do „sekce“ výsadeb.

Termín podzimního Hortikomplexu by mohl vyhovovat pro prezentaci jirinek, pozdních výsadeb mečíků.

SZO Floristický klub – zaměřeno na aranžování květin, kurzy specializace – svatební kytice, účast na Rozkvetlých památkách v Olomouci. V současné době je cca 8 členek, po výraznějším oznámení jejího založení je předpoklad výrazného nárůstu členů.

Klatovský karafiát – osm členů, tradiční výstava na Klatovskou pouť v areálu SZO. Výstava – ukázkový záhon ve Vrchlického sadech v Klatovech. V roce 2019 k příležitosti Mistrovství světa v basketbale žen křtěně odrůda Miss Basketbal. Město má zájem o udržení tradice, zachování SZO. Na dotání je pravděpodobné, že by bylo možno připravit květy karafiátů na Květy v Lysé.

Martagon – obnoveny stránky na nové adrese www.martagon-lilie.cz. Správcem, tvůrcem bude př. Ján Zákopčaník. Liliář vychází 4x ročně. Čtyři klubové výsadby, účast v Lysé nad Labem. Účast na Spolkovém dnu na jaře, před výstavou v Čakovicích. Zapojují děti ze školy, doplnili výstavu živých lilií liliemi papírovými vyrobenými dětmi. V Rakovníku chystají výstavy manželé Hlouškovi, v roce 2019 byla 32. Letos bude slavit př. Tylle jedno sto let.

Lilium Brno – spolupráce se školou v Rajhradě při Rajhradské pouti se dělá výstava (stoupá návštěvnost 4x oproti roku 2018) 27. 6. – 6. 7. V soutěži o nej organizaci ÚS Brno město byli třetí. Účastní se jarní výstavy ve Věžkách, kde ve stánku prezentují i další SZO, mají díky vysoké návštěvnosti výstav podporu od ČEZU – úhrada nákladů výstavy v Rajhradě. Účastní se na 30. výstavě v Rybníku. Na této výstavě se účastní i další vystavující z Čech, z Martagonu i dalších. Organizace dostává podporu i od ČEZu, v částce 120 tis. Kč.

Muškatý Loděnice pořádají výstavu ve Zdibech, v PBZ v Tróji pořádají Muškátovou burzu, v Hostivících se prezentují na chovatelské výstavě. Místo výstavy

v Kozolupech, bude letos výstava v Loděnicích v zahradě pň. Heinrichové. Velkou výstavou je prezentace na Květech. Navíc pořádají akci Zasad' si kytičku, pro děti. Sezону končí Zavírání vrat.

Chryzantéma Jižní Morava přechází administrativně k Lilium Brno, bude pořádat nadále výstavy jako v minulosti.

Dagla má cca 60 členů, uspořádali v loňském roce přes dvacet výstav. Mění se místo výstavy v Pardubicích, na zámku probíhá rekonstrukce, přesun do Dolní Rovně byl úspěšný, o doprovodný program se zde stará obec. Na výstavách se podílí jen malý počet členů organizace.

Gladiris vznikl v roce 1966, má členy i ze Slovenska a Polska. ČR se stává světovou velmocí ve šlechtění mečíků a ve špičce je i ve šlechtění kosatců. Pan Koniček byl uveden do světové síně slávy šlechtitelů mečíků, za poslední roky se tam dostaly i jeho dvě odrůdy. Všechny zpravodaje (148) byly převedeny do elektronické podoby, jsou na webu. Na webu jsou národní registry kosatců, denivek a mečíků. Gladiris se účastní domácích i zahraničních výstav, na Slovensku, v Polsku. Gladiris podporuje mladé pěstitele sadbou, radou. Spolupracují se zahraničím, s Kanadou, Ruskem, pobaltskými státy, Polskem, Slovenskem, členové uvádějí své odrůdy na trh v zahraničí. Spolupracují na výstavách s prakticky všemi SZO.

Rosaklub funguje od roku 1952, má v současné době (po revizi stavu) 243 členů, „roční přírůstek“ byl 23 členů. Vydal 114 Zpravodajů. Rosaklub má v Hradci Králové mezinárodní soutěžní rozárium. V ČR se prakticky nešlechtí, spíše se objevují pupenové mutace (Havlovi Hlavňov). Rosaklub se snaží alespoň o šíření odrůd šlechtitele z Dunajské Stredy. K práci Rosaklubu patří i mapování rozárií, jejich revitalizace, např. V Dunajské Středě vzniklo rozárium s odrůdami, které byly ve městě vyšlechtěny. V Táboře vzniká v botanické zahradě sbírka růží z regionu Jihočeského kraje. Účastní se výstavách v Lysé – Růžová zahrada (letos 18. – 21. 6.), Květy. Pro zajištění provozu a úhradu výroby zpravodaje upravuje SZO cenu známky na 300,- Kč.

Pražská bonsajistická společnost vznikla v létě 1989, pořádá ob rok výstavu výpěstků ve výstavní síni Botanické zahrady Na Slupi. Zde se prezentují malé, mini, trávové bonsaje. „Velké“ bonsaje vystavují členové v japonské zahradě PBZ. Zaměřují se na autorské bonsaje, tedy takové, které si pěstují prakticky od semene. Účastní se na Japonských dnech v botanické zahradě Na Chotobuzi (letos 30. – 31. 5.). Najdete je na www.autorske-bonsaje.cz.

Iris Hlučín oslavil 35. výročí vzniku. Zaměřují se na přednáškovou činnost, výstava v roce 2019 byla věnována lilím, výpěstky byly i z Polska a ze Slovenska. Pan Seidl patří mezi nejlepší šlechtitele kosatců, vydal v letošním roce reprezentativní publikaci. Cestují po ČR, Polsku, např. do botanické zahrady ve Wroclawi. V roce 2020 bude 30. – 31. 5. výstava v Hlučíně v Červeném kostele se soutěží pro děti. Mají dobré zkušenosti se spoluprací s obcí, s dotacemi. WWW stránky najdete na zahradkari.cz.

Saintpaulia má cca 50-70 členů, aktivních je pod deset. Pořádala v roce 2019 setkání členů ve skleníku PBZ, pěstitelskou soutěž v rámci SZO, výstavu rostlin z čeledi *Gesneriaceae*. Díky tomu, že ubývá „místně aktivních“ nejsou už akce v Častolovicích, Brně, Ostravě a tomu, že vysoké letní teploty příliš nepřejí pěknému růstu zástupců čeledi, do které saintpaulie patří. Pro rok 2020 plánuje opakovat setkání a výstavu v PBZ.

Diskuze:

Obecně se všichni ke spolupráci s obcemi vyjadřují pochvalně, obvykle se vcelku dobře získávají příspěvky, ovšem chtějí být uvedeni jako sponzoři, využití zařízení měst je často zdarma.

Prosíme členy SZO, aby se přidali podpisem k petici na podporu Zahrádkářského zákona.

Otázky rozdělení, toku peněz za známky najdete ve Věstníku, na konkrétní dotaz okolo Fondu aktivit je určen například na hromadné pojištění členů ČZS, na inovace mostárny a další.

Pokud se akce konají za podpory „veřejných“ sponzorů, je třeba s nimi dohodnout, jakou formou budou na výstavě, plakátech prezentováni. Pokud jde o ČZS, najdete loga na stránkách <https://www.zahradkari.cz/czs/index.php?str=41>

Propagace přes rozhlas v Středočeském kraji a nejen v něm (paní Jolana Nováková říká, že to předá dál) na emailu jolana.novakova@rozhlas.cz, na telefonu 596 203 171 zastihnete pana Artura Kubicu, redaktora Hobby magazínu, se kterým výše uvedená paní Nováková též spolupracuje.

Informace o činnosti SZO, články do časopisu je třeba domlouvat a dodávat v předstihu, dohoda je možná se šéfredaktorem Ing. Stanzelem (stanzel@zahradkari.cz).

Informace které by se měly objevit v tisku dodat s předstihem cca dva měsíce (v časopise vychází termíny pro podání inzerce do konkrétních čísel). Kontakt auf@zahradkari.cz. Pro uvedení informací na WWW stránky je kontakt mikola@atlas.cz.

Příspěvky určené pro Rukověť 2021 je třeba dodat na adresu dvorak@zahradkari.cz. Obrázky je třeba dodat v solidním rozlišení. Termín uzávěrky pro tento rok je 21. 3. 2020. Pokud by se článek měl týkat nějaké aktuální akce (kvetení) v roce 2020, je třeba se domluvit, aby na něj bylo místo. Články se zařazují podle pořadí, jak došly, pokud by přišly později, po naplnění obsahu, vyjdou v roce následujícím.

Zapsal I. Dvořák, ČZS Praha

Aktuálně – květen 2020

Petr Mímránek

Protože se přiblížil čas k zaslání zpravodaje do tiskárny, dovoluji si připsat několik řádků k současné situaci. Po členské schůzi si nikdo z nás ani ve snu nemyslel, jaké změny se dočkáme. Každého z nás se aktuální koronavirová celosvětová epidemie dotýká a čím klidněji ji bereme na vědomí, tím lépe. Většina z nás je v důchodovém věku, určitě všichni již máme mečičky zasazené (já trochu předčasně, protože krásné dubnové počasí mě vylákalo na pole) a déšť v posledních dnech mečičky dobře zakropil, u mne ledoví muži se každý podělil o jednu konev na metr a Žofie si přidala konve dvě. Zbývá už jen oteplít rána, a vynést všechny přísady na zahradu a zase začne ten každoroční koloběh. Mrazy zasáhly kvetení meruněk a broskví, a dřevitě pivoňky mají zdeformované květenství. Jaro přišlo o 14 dní dříve a tak i kosatce se

již začínají chystat na kvetení. To je důvod, proč Dušan spěchá se zpravodajem, vše má hotové a čeká se na mne. V šlechtění kosatců se během několika let dostal na úroveň Pavla Nejedla a dotahuje částečně i Antona Mega. Potěšilo mě, že i pan Rýznar ještě kříží kosatce a u oken má plno nových semenáčů, které potřebují ještě zesílit, než půjdou ven na záhon.

Těším se na letošní, pravděpodobně velmi krátké setkání u Lukon Bulbs nad kvetoucími kosatci. Pavel Nejedlo obdrží Mendelovu medaili za šlechtění květin, tentokrát za kosatec, který mimochodem mám na zahradě a byl jsem přítomen při jeho selektování. Můžeme předpokládat, že letní výstavy mečíků se uskuteční dle harmonogramu, pokud se řádění viru uklidní. Zatím pošta mimo Evropskou unii nefunguje, vloni se bruty v dopisech zpozdily a letos asi nedojde nic. Nedošel ani bulletin NAGC, a tak jsem se opožděně dozvěděl o ocenění a zařazení pana Rýpara do mezinárodní síně slávy. Tímto mu za celý výbor organizace gratuluji. Náš nový zpravodaj obsahuje plno pěkných obrázků a také nějaké počtení, redakční rada se snaží přinést co nejvíce aktualit a zajímavostí, včetně potěšitelných výsledků v hodnocení výpěstků našich členů.

Tak na shledanou na výstavách mezi květy v dobrém zdraví.

Případy detektivní kanceláře Gladirisu

1.

Případ nalezené tašky

Václav Heicl

K nálezu došlo ve 12.22 na zastávce autobusu „Otrokovice, Štěrkovišť“. Přítomni byli Zagora, Heicl a početná výprava pěstitelů z Rapotína, Ratiboře a možná i odjinud. Po příjezdu spoje si všichni vzali svá zavazadla a zamířili ke dveřím autobusu. Petr Zagora si svou tašku bral z lavice na zastávce jako poslední a zaregistroval ještě další tašku na zemi vedle lavice. Po rychlém dotazu na ostatní, zda si někdo nezapomněl svou tašku, Petr obdržel jednoznačnou odpověď, že všichni mají všechna svá zavazadla u sebe. Protože však balíčky vyčuhující z tašky prokazovaly, že taška patří některému z účastníků schůze a autobus se již chystal vyrazit na svou trasu, vzal Petr opuštěnou tašku s sebou do autobusu.

Uvnitř pak byla zahájena inspekce nápisů na balíčcích. Naštěstí má většina pěstitelů, kteří si dohodli osobní předání požadovaného sadbového materiálu na schůzi, více takových odběratelů, a proto si označují předem nachystané balíčky jménem příjemce. Proto bylo záhy po zahájení inspekce na balíčcích nalezeno opakující se jméno Strnad a majitel tašky tím byl vypátrán.

Práce vyšetřovatelů se posunula do další fáze, jejímž cílem bylo kontaktovat majitele. Nikdo z přítomných neměl v mobilu uloženo číslo na přítele Strnada, ale já měl u sebe shodou okolností vytištěný abecední seznam členů Gladirisu, v kterém si při rozesílání zpravodajů odškrtvávám jednotlivá jména, poté co jim zásilku zkompletuji a zároveň při tom kontroluji, zda adresa natištěná na předem připravených obálcích odpovídá adrese uvedené v tomto aktuálním seznamu členů. A protože letos v lednu jsem u jedné adresy narazil na drobnou nesrovnalost, která

ale nebránila odeslání, vzal jsem vytištěný seznam s sebou na schůzi, abych tam s naším matrikářem Zagorou tuto nesrovnalost dořešil. Vytáhl jsem tedy zmíněný seznam, společně jsme v něm vyhledali jméno Strnad a Petr vytočil telefonní číslo u něj uvedené. Bohužel, telefonní operátor mu oznámil, že volané číslo neexistuje. Nevadí, Franta Strnad určitě cestuje spolu s Jardou Benešem, vždyť mají až do Plzně společnou cestu. Přešli jsme tedy v abecedním seznamu od konce na začátek. Kolonka určená na telefonní číslo ale u jména Beneš zela prázdnotou. Nic ale není ztraceno, číslo na Jardu Beneše mám naštěstí uložené ve svém mobilu. Spojení se podařilo. Oba byli skutečně spolu. Jak nám později Jarda vylíčil, Franta až do tohoto okamžiku tašku nepostrádal a náhlé prozření s ním řádně zamávalo.

Zbytek cesty autobusem pak již proběhl bez závad a na jejím konci jsme se před nádražní budovou všichni šťastně shledali. Pánové nám pak ještě sdělili, že České dráhy jim poskytly velice prospěšnou službu tím, že rychlík v 11.55 odjel načas a tak jim, co dorazili na nádraží kolem 12. hodiny, zabránily, aby již z Otrokovic odjeli bez tašky.

2.

Případ nalezené kličky

Ing. Dušan Slošiar

S přítelem Krumpem jsme se odpoledne po schůzi spokojeně vraceli domů. Cestou jsme se zastavili u Ing. Slavíkové, vezli jsme pro ni a MUDr. Kříže lilie od přítele Nejedla. V Horní Vsi probíhal masopust, tak jsme museli posedět, zlikvidovat smažené řízky, zákusky a jiné dobroty. Obdobné to bylo u Křížů v Žirovnici, takže domů jsem dojel už za tmy. Po zapnutí počítače na mne vyskočil email od našeho předsedy. Obratem jsem tedy sesmolil následující email a zoslal členům Gladirisu:

Vážení přátelé, právě jsem obdržel důležitou zprávu od našeho předsedy Petra Mimránka: Ahoj, Dušane, světe div se, dnes mě volala paní Kubičková. Doma otevírala tašku po schůzi a zjistila, že tam zapomněla dát kličku od ručního šlehače, či mixeru. Někdo si to samozřejmě v tombole vzal a je to bezcenná věc, když kličku má Kubičková doma. Kubičková mě prosí, jestli bys nemohl zoslat emaily členům, o kterých víš, že byli na schůzi, jestli si někdo nevšiml, kdo si ten mixer vzal. Petr.

Protože jsem vycepovaný z vojny plnit rozkazy mých nadřízených, tak podle presenční listiny jsem vyhledal Vaše emailové adresy a informuji Vás o této zprávě. Spadl mi kámen ze srdce, že ti členové, kteří nemají email, nemusím jim datlovat na telefonu SMS, vlastním totiž telefon po mé zemřelé babičce značka ALIGATOR, a ti kteří nemají ani email ani telefon, nemusím psát doporučené dopisy, to bych neměl dva týdny na cigarety, víte jak je pošta drahá, a to byla moje smrt. Já mám kliku, že nesháním kličku, nemohl jsem si zakoupit tombolu, protože někdo musel být u losování a jako vždy to padlo na mne. Takže prosím Vás, kteří mají tu kliku, že jim chybí klička ke šlehači, nebo víte o našem členu, který si vybral šlehač bez kličky, tak mi dejte vědět, já to předám dál kompetentním osobám, aby se to vyřešilo a výherci tomboly, který má tu

kliku, že mu chybí klička, bude zaslána buď paní Kubičkovou, nebo si k ní dojde: Nádražní č. 1398, Otrokovice, tel. 606 320 863, pokud by byl telefon neplatný, volejte předsedovi Mimránkovi, tel. 739 008 827 v době mimo odpoledního odpočinku. Tímto hlásím splnění úkolu, s pozdravem Slošiar.

Do hodiny po odeslání uvedeného emailu jsem obdržel zprávu od našeho člena Pavla Kmeče:

Protože jsme seděli spolu u jednoho stolu, tak vím, že si tento šlehač dával do tašky Ondrej Tomašovský, Dolná Seč 169, Levice. Trochu je to z ruky. :-D

Pokoušel jsem se hned dovolat Ondrejovi, ale číslo v seznamu Gladirisu samozřejmě už bylo neplatné, tak jsem odeslal email našim členům i na Slovensko:

Vážení přátelé, ukončuji pátrání po majiteli mixeru bez kličky, na základě svědectví Pavla Kmeče je postiženým Ondrej Tomašovský ze Slovenska, už jsem to telefonicky oznámil předsedovi Mimránkovi, klička bude osobně zajištěna předsedou a dne 14. 3. bude slavnostně předána Ondrejovi na schůzi Gladiola Martin, kam pojede delegace naší organizace. Děkuji taky pokladníkovi Zagorovi, který našel v autobuse MHD tašku s mečíky, kterou tam zapomněl JUDr. Strnad, našťastí jim ujel vlak, tak je Zagora dohnal na nádraží a tašku předal. Prosím Slováků Ing. Daniela Juríka nebo Teofila Zachara, aby ráno zavolali Ondrejovi Tomašovskému, že má kliku, že klička se našla a bude mu dodána. Protože úkol jsem obdržel ve 21 hod., vyšetřování trvalo 1 hodinu, pokoušel jsem se ve 22.00 dovolat Tomašovskému, na číslo 366 396 124, ale telefon mi nebral, děkuji za spolupráci, pátrací spis odkládám do archívu, s pozdravem Slošiar.

Tak jsem se těšil, že na Slovensku osobně předáme kličku Ondrejovi, vše nafotím a uveřejním ve zpravodaji. Ondreje znám už dlouhé roky, na schůzi do Otrokovic mi dovezl dvě sazenice bahenních růží, projevil zájem o mé kosatce, tak jsem se chystal, že na oplátku za ty růže mu přivezu 12 krásných kosatců. Půda byla rozmrznutá, tak nebyl problém mu je vyrýpnout. Jenže plány platí vždy jen do doby, než se začnou realizovat. Tentokrát zasáhla vyšší moc jménem koronavirus. Týden před plánovanou schůzí Slováků jsme obdrželi zprávu, že se schůze z důvodu pandemie ruší. Tak jsme se domluvili s Petrem, že mi tu kličku pošle v balíčku za 100 Kč, oplátkou za ty výdaje napálí ještě DPH paní Kubičkové za vajíčka, ke kterým si jezdí k Mimránkům. Já jsem ji potom přibalil ke kosatcům a poslal jsem balík Ondrejovi. Trnul jsem, aby to pošta doručila, to už se rušily vlaky a zavíraly hranice. No nakonec jsem obdržel po 10 dnech zprávu od přítele Teofila Zachara, že mluvil s bratrem Ondreje a že kosatce už zasadili. Já jsem taky hned po příjezdu z Otrokovic zasadil ty růže, pravidelně zaléval, nemám s nimi zkušenosti, nic se nedělo, ale před pár dny počátkem května pěkně vyrazily výhony, tak mám taky radost.

Mluvil jsem párkrát s přítelem Strnadem, je rád, že o ty mečíky nepřišel, po schůzi mu úspěšně vyoperovali na Moravě nádor, už spolu kujeme plány na výstavu u nich v Klatovech. Taky mu udělala radost zásilka mečíků od přítele Rýpara, který mu je věnoval gratis, za úspěšnou propagaci jeho odrůd v divácké anketě na výstavách.

Takže závěrem bych Vás chtěl poprosit, abyste naší detektivní kanceláři usnadnili

další pátrání tím, že když si změníte email, nebo telefon, dejte nám vědět, abychom si to v seznamu členů opravili. Naší detektivní kanceláři se dostalo i následujícího uznání:

Děkuji za zprávu pane Šlosiar. Vy jste super detektiv. To vaše pátrání mě velmi pobavilo. Bylo mě líto Helenky, byla nešťastná z té záležitosti, tak jsem jí poradila, ať se obrátí na vás, který máte kontakt na všechny členy a podařilo se. Pozdravujte na Slovensku a mějte krásný den. Gerlíková a cérky z Ratiboře.

Introdukce mečků 2020 členy Gladirisu

ČERVENÝ SEMAFOR, 457 LM (Václavík 2020) – Svítivě červený se třemi krémovými linkami na spodních okvětních plátcích a jemným poprachem. Vytváří 20 - 22 puků a udrží 8 otevřených květů. Výborný zdravotní stav. Semenač T27 - 52/11.

LOSOSOVÝ SEN, 333 M (Václavík 2020) – Světle lososový se světle žlutou ozdobou na spodních okvětních plátcích a v hrdle. Vynikající vitalita, odolnost počasí, dlouhé rovné klasy. Vytváří 24 - 26 puků a udrží až 10 otevřených květů. Roste velmi zdravě a dobře se množí. Semenač T1 - 29/11.

RŮŽOVÝ VÁNEK, 363 LM (Václavík 2020) – Krásný světle růžový meček se třemi tmavými purpurově levandulovými linkami na spodních okvětních plátcích. Vytváří 22 - 24 puků a udrží 8 - 9 otevřených květů. Výborný zdravotní stav a stavba klasu. Semenač T11 - 57/10

LAURA MAX, 642 M (Lelek 2020) – Laura Max bola vyselektovaná zo sorty Laura, nakoľko u určitého jedinca sa objavili mimoriadne veľké kvety. Elegantné, uhladené obrovské lososovočervené hladkolupenné kvety sú holandského typu. Laura Max je v súčasnosti kvetom najväčšia gladiola vo svetovom sortimente. Kvet dosahuje veľkosti cez 17 cm, čo ju radí do doposiaľ neexistujúcej veľkostnej skupiny 600.

FERRARI, 455 M (Lelek 2020) – Krásne červené kvety farby "ferrari", ktoré sú v hrdle bielo krémové. Rastlina nesie na štíhlom klase 28 pukov!, pričom súčasne otvorí až 10 kvetov okrúhleho tvaru a pevnej voskovej substancie. Výstavná aj komerčná odroda.

FALOŠNICA, 455 EM (Lelek 2020) – Kvôli svojej vitalite mi narobila problémy, preto meno Falošnica. Brut prežil v pôde mráz a vyrástol presne v riadku kde som vysadil bruty cv. Pink Panther, čo som nemohol vedieť. Žiaľ som niektorým odberateľom nechtiac zaslal túto zámenu, za čo sa ospravedlňujem a zašlem im skutočnú P.P.. Pekné voskové, lososové kvety s tmavším hlboko nariaseným tmavočerveným jazykom ju radia medzi moderné dekoračné odrody.

BARÓNKA, 412 (Lelek 2020) – Vyznačuje sa eleganciou veľkých, voskových, koňakovo-žltých kvetov usporiadaných do prísneho dvojradu. Na vysokej rastline je 25 pukov a súčasne otvára 10 kvetov.

- KRÁSKA, 400 LM** (Lelek 2020) – Excelentná biela odroda s jemným citrónovým nádychom najmä v hrdle a jazyku kvetu a so silným voskom a extrémne nariasenými kvetmi. Na stonke ako bič, býva až 26 pukov. V kvetinárstvach kde dodávam kvety, bola najžiadanejšia biela k sobášom a na výzdobu kostolov.
- ALEX, 445 M** (Lelek 2020) – Zaujímavá menej vídaná farba. Lososovo-ružová s výrazne ohraničeným tmavo-červeno-lilavým jazykom. Pekné nariasenie a hodne vosku v lupeňoch.
- WAX LADY, 411 EM** (Lelek 2020) – Lupeňe krémovo-bielych kvetov sú mimoriadne zriadené a nasýtené voskom. Hrdlo kvetu, čiastočne aj okraje lupeňov sú dekorované hnedým patternetom, čo by dedičstvo po matka Elegant. Krehká kráska.
- POPOLVÁR, 494 LM** (Lelek 2020) – Hnedá-dymová gladiola s tmavším jazykom so svetlými šípami. Takéto gladioly sú obľúbené u zberateľov zvláštností.
- OZZY, 435 M** (Lelek 2020) – Hlboko nariasené voskové kvety lososovej farby s bielym okom krásne ladia. Vysoká pevná gladiola má na stonke 25 pukov. Pravidelné usporiadanie so správnym nákvetom kvetov, ju predurčujú byť úspešnou výstavnou odrodou.
- KUKI, 401 E** (Lelek 2020) – Veľké prítťažlivé žiarivo červené oči-kukačky na bielo-krémovej tvári, ma nabádali dať jej meno Kuk!. Krásne oči zdedila po matke cv. Assol a eleganciu po otcovi cv. Rubín. Otec Rubín jej však nedoprial až taký dlhý klas a vysoký počet pukov ako má on alebo Assol. Kvety sú však väčšie ako u cv. Assol t.j. nad 11, 4 cm.
- LIMBORA, 563 M** (Lelek 2020) – Dlhšie ju pestujem, až teraz introdukujem. Limbora má elegantne vyladenú pastelovú kombináciu farieb. Na staroružovom podklade sú veľké bielo-krémové petále-jazyky. Vysoká gladiola má veľké 5-stokové kvety.
- KOBRA, 456 LM** (Lelek 2020) – Vyvinutý klas pred kvinutím je mimoriadne mohutný a plošný, mierne na vrchu ohnutý čo pripomína indickú Kobru. Ešte väčšie exotické čudo s nej vykvitne. Plnokvetá, hlboko-nariasená hrubovosková červenohnedá gladiola. Odporúčam pre milovníkov zvláštností, zrejme by sa hodila do podrastov Amazónie k orchideám.
- INTARZIE, 301 EM** (Rýpar 2020) – Nádherne vybarvený exot s perfektní soutěžní stavbou. Bílý s tmavě vínovým stříkaným okem a přelivy, hezky zvlněný a vosk takřka plechový. Po mámě zdravý a množivý se stejnými předpoklady pro zisk výstavních ocenění ve své třídě. Jasná jednička mé letošní introdukce. 125/65 x 26/10/5 x 10, 5. Semenáč R 1282, Barunka x open.
- KARÁT, 478 M** (Rýpar 2020) – Dokonalý odstín syté purpurové barvy je bezchybně rozlitý po celém květu, jen dole se přidává ozdoba v podobě pásku a poprachu. Typický řezový mečík a dobrou stavbou klasu. Na svou barvu nadprůměrně zvlnění a vosk. Velikost na hranici 3-4, v dobrých podmínkách bude snadno přerůst do vyšší třídy. 120/65 x 25/9/7 x 11, 5. Semenáč R

1310, Purple Haze x open.

LEADER, 362 EM (Rýpar 2020) – Krásná pastelově starorůžová barva, jemné vybarvení vyvolává pocity něžnosti. Dokonalá stavba silně zvlněných a voskových květů dává reálné předpoklady pro bodování na výstavách. A samozřejmě dobrý zdravotní stav a množivost, ale to typické pro všechny moje semenáče. 140/65 x 24/10/6 x 10, 5. Semenáč R 1305, Dryáda x open.

MALUŠKA, 201 EM (Rýpar 2020) – Další moc hezká miniaturka s perfektní soutěžní stavbou, kterou mi Barunka dala. Bílá se střikaným purpurovým okem a reflexy. Jasný favorit na vítězství ve své třídě. 110/65 x 25/8/4 x 8. Semenáč R 1302, Barunka x open.

PINJA, 386 M (Rýpar 2020) – Sytě fialový, v puku až černofialový s nenápadnými purpurovými přelivy. Skoro hladký, ale na svou barvu silně voskový květ holandského typu. Upoutávka pro oko každého návštěvníka výstavy. 120/60 x 21/8/4 x 11. Semenáč R 1225, Purple Haze x open.

PRIMUS, 401 M (Renata Ličwinko 2020) – Kwiaty białe, lekko karbowane. Gardziel i dolny płatek muśnięte bladożółtym kolorem. Dodatkową ozdobą dolnych płatków są wychodzące ze środka kwiatu drobne, bordowe pazurki. Wysoki, 18 - 20 pąków, 8 - 10 rozwiniętych. Zdrowy i nie wymagający. (Czekolada x Koktail 2).

MROŽONE MALINY, 565 M (Renata Ličwinko 2020) – Kwiaty w kolorze malinowym. Brzegi jaśniejzych śródkowych płatków obwiedziona są żółto - zieloną koronką. Wysoki, 18 - 20 pąków, 8 rozwiniętych. Zdrowy i plenny. (Divinity x Davaj Pokoldujem).

GENERAL JÓZEF BEM, 458 M (St. Smoleń 2020) – Ciemno-czerwony, wysoki 140, kłos zwarty, kwiaty naprzemianległe, 8 - 10 jednocześnie rozwiniętych, woskowe z lekkim falowaniem. Zdrowy, dobre rozmnażanie. (Marszał Malinowski x nieznaný).

KRAWNIK, 417 E (St. Smoleń 2020) – Kremowo-żółty z czerwonymi nieregularnymi wylewami z gardzieli na dolne płatki. Wczesny. Średniowysoki - 120 cm. 5 - 8 jednocześnie rozwiniętych kwiatów ułożonych naprzemianległe w zwartym kłosie średnio 22 pąki. Łatwy w uprawie. (Hillary's Week x Westoczka).

LEOKADIA URBAN, 461 M (St. Smoleń 2020) – Piękne białe z malinowymi muśnięciami górne płatki. Na dolnych płatkach nieregularne plamy malinowego soku. Płatki ułożone w piękne falbanki. Średniowysoka 120 cm kłos zwarty naprzemianległy do 25 pąków do 9 rozwiniętych jednocześnie. Dobre rozmnażanie. (Hillary's Week x nieznaný).

LOSOSOVÝ KVET, 335 M (Mikulášek 2020) – Pekná lososová farba, pri otváraní sú stredové lupene krémové, po otvorení jasné lososové. Dobrý dvojrad, zriadenie i vosk. Puky 24/10/5, výška 140/70 Križenie MiA 3-7 (Ráj Srdce x Víla Dudinka).

MLADÍK, 342 M (Mikulášek 2020) – Jasná lososovo pinková, vzorný dvojrad, dobre

drží nákvět. Výška 140/70, puky 24/12/5. Kríženie MiA 3-9 (Ráj Srdce x Víla Dudinka).

OHEK, 333 LM (Mikulášek 2020) – Lososovo oranžová, neskôr len lososová, dobrý dvojrad, zriadenie i vosk. Drží nákvět, výška 145/75, puky 25/12/5. Kríženie MiA 4-3 (Víla Dudinka x Ráj Srdce).

VERONKA, 311 M (Mikulášek 2020) – Krémová, na vrchu slabý pinkový nádych, dole široké purpurové lúče. Výška 145/70, puky 24/10/5. Kríženie MiA 6-1 (Procyon Exotic x Ráj Srdce).

ČERTOVINA, 354 LM (Mikulášek 2020) – Žiarivo červená vysoká s dlhým klasom. Za dobrých podmienok tvorí až 30-32 pukov a drží až 12-14 kvetov. Výška 170/80, puky 28/12/5. Kríženie MiA 6-2 (Procyon Exotic x Maršal Malinovskij).

EXCALIBER, 453 LM (Mikulášek 2020) – Žiarivá pinkovo červená so slabým bielym okom. Vysoká s dlhým klasom, drží nákvět až 14 kvetov. Výška 170/80, puky 26/12/5. Kríženie MiA 8-1 (7/07-4 (MiA) x Maršal Malinovskij).

KOLOS, 500 LM (Mikulášek 2020) – Robustná, čisto biela veľké kvety, vzorný dvojrad. Výška 180/80, puky 24/9/6. Kríženie MiA 10-2 (Zimní Král x Subreta).

ZLATÁ REŤAZ, 415 M (Mikulášek 2020) – Zlato žltá s náznakom červených rozpitých lúčov. Výška 140/65, puky 24/9/4. Kríženie MiA 14-1 (25/07-1 (MiA) x Olympia).

FAKLA, 426 M (Mikulášek 2020) – Veľmi výrazná oranžová so slabými karmínovými linkami. Výška 140/65, puky 24/9/4. Kríženie MiA 14-5 (25/07-1 (MiA) x Olympia).

DÚHA, 341 LM (Mikulášek 2020) – Krémovo pinková, dole na žltom základe rozpitá červená. Výška 145/70, puky 22/10/5. Kríženie MiA 21-4 (Olympia x Ráj Srdce).

TMAVOOKÁ, 365 LM (Mikulášek 2020) – Lilavo ružová, karmínové oko slabo lemované bielou, pevný klas, vzorný dvojrad. Výška 140/65, puky 25/9/7. Kríženie MiA 22-1 (31/07-M x Ráj Srdce).

SNEŽNÁ RUŽA, 300 LM (Mikulášek 2020) – Biele guľaté kvety sú vo vzornom dvojrade na pevnom klase. Výška 140/65, puky 24/10/6. Kríženie MiA 22-16 (31/07-M x Ráj Srdce).

BUCIFAL, 357 LM (Koniček 2020) – Rudě červený s kouřovým nádechem, spodní okvětní plátky mají tmavší, sametový odstín. Okraje plátek zdobí slabší, bílá pikotáž. Voskovité a zvlněné květy mají perfektní uspořádání. Klasy jsou pevné, nesou 22-24 puků, otevírá 7-9 květů. Výborná řezová odrůda, vhodná na aranžování, ale i na výstavní stoly. Semenač č. 52/1-13-05/09, Cosmic Velvet x open. Z 1-2, W 2-3.

CASSIUS, 367 M (Koniček 2020) – Parádní kombinace purpurově vínové barvy se žlutě smetanovou. Vrchní okvětní lístky jsou purpurově vínové, na spodních je okolo hrdla výrazné žlutě smetanové vybarvení. Klasy mají přísné, dvouřadé uspořádání zvlněných a voskovitých květů. Otevírá 10 až 12 květů z 24 až 26

poupat, dalších 5-6 ukazuje barvu. Roste velmi zdravě, jsem rád, že můžeme tuto novinku uvést na trh. Semenač č. 16/1-6-09/13, (IP x PO – 4) x open. Z 2, W 2-3.

DJANGO, 463 LM (Václavík 2020) – Tmavě cyklámenově růžový s jemným zlatožlutým znakem na spodních okvětních lístcích, v hrdle je barva světlejší. Květy jsou pěkně navlněné, dobré, voskovité substance. Okraje květů mají nevýraznou bílou coloru. Klasy jsou pevné, mají 22-24 puků, otevírá 8-10 květů, dalších 5 ukazuje barvu. Výstavní klasy mají přísné, dvouřadé uspořádání květů. Semenač č. T 19-46/11, Z 2-3, W 2-3.

GODZILLA, 461 M (Koniček 2020) – Základní barva je světle levandulová. Spodní petály jsou napuštěny výrazným odstínem purpurové barvy. Květy mají čtvercovitý tvar, pěkně navlněné a silně voskovité. Klasy nesou 21-23 poupat, otevírá 7-9 květů. Velmi vitální a dobře množivá novinka, velmi vhodná pro řez, aranžování, ale i na výstavní stoly. Nevšední barevná kombinace. Semenač č. 10/3-4-06/10, Parnas x Calimero. Z 2, W 3-4.

MARIA BARSECHIAN, 312 M (Koniček 2020) – Jiskřivá, dvoutónová, slonovinová a žlutá novinka. Květy jsou silně voskovité s nádherně zřasenými květy, určitě upoutá každého pěstitele. Klasy mají přísné, dvouřadé uspořádání květů s 22 až 24 poupaty, otevírá 8 až 10 květů. Cítíme jeho hodnotu, kterou obohacuje náš katalogy. Semenač č. 34/1-3-09/13, Spilgtā Dāma x open. Z 4-5, W 4.

NIKÉ, 301 M (Koniček 2020) – Sváteční bílá, která je okolo hrdla, na spodních okvětních plátcích, napuštěná výraznou karmínově červenou barvou. Na záhoně upoutává dokonalou stavbou až 70 cm dlouhého, vysokého klasu. Dosahuje 23 až 24 puků, současně otevírá 10 až 12 květů středně zvlněných, voskovitých. Rostliny vykazují výborný zdravotní stav a vzorové proporce, jak pro výstavy, tak i pro řez květů. Roste velmi zdravě, dobře se množí. Semenač č. 20/1-20-09/13, Krāšņais Mantojums x open. Z 1-2, W 2.

ROSE PARADE, 473 M (Koniček 2020) – Luxusní, trpytivá novinka. Květy mají čtvercový tvar s exkluzivním „šumrováním“ a silnou voskovitou substancí a parádním zřasením. Levandulově růžové květy, do hrdla přecházejí ve světlejší odstín, jsou intenzivně pepřeny krémově bílou barvou. Na spodních petálech je zlatý znak. Dvouřadá klasy mají 21 až 23 puků, otevírá 7 až 9 květů. Perfektní řezová a dekorační odrůda. Semenač č. 6/7-5-06/09, Vega x Hestia. Z 3-4, W 4.

TÁBORANKA, 301 LM (Koniček 2020) – Jiskřivě bílá barva květů s výrazným karmínově purpurovým okem na spodních okvětních plátcích. Okvětní plátky jsou parádně nařasené, květy mají čtvercový tvar. Klasy jsou rovné, dvouřadého uspořádání se silnou voskovou substancí. Otevírá 9 až 11 květů na klase, který nese 23 až 25 poupat. Excelentní novinka vhodná pro výstavní účely, tak i pro řez květů. Semenač č. 18/7-1-06/08, Gabriel x Curling Atoll. Z 3-4, W 3-4.

DRAČÍ KREV, 473 LM (Domský 2020) – Sytě levandulově šeříkové, lehce zvlněné květy mají kontrastní černé purpurové oko. Tuhé petály mají pevnou strukturu

a jsou lehce promelírované. Dělá dvouřadá klasy s 22 poupaty a 7-8 najednou otevřenými květy. Semenač číslo 147-10, Marsianka x Kremrole. Zajímavá exotická novinka.

MICHALOVA ORCHIDEA, 411 M (Kovařík 2020) – Teple pastelově krémově žluté květy s hustým jemným zřasením mají trochu tmavší spodní lupeny. Na velmi dlouhých a pevných klasech je až 25 puků s 8-9 najednou otevřenými květy, které jsou pevně uchyceny a uspořádány ve dvouřadu. Je vhodná k řezu i jako výstavní. Semenač S432, Chandelle x Kašmír.

NEFERTITI, 473 M (Jurík 2020) – Příjemně levandulově růžové, pěkně zkadeřené květy, mají karmínově růžové okraje a velký bílý střed. Postupně rozkvétá v soukvětí až 9 květů najednou ve dvouřadu. Klas má celkem 21-22 puků a výšku 140 cm. Květy jsou pravidelné, trvanlivé, pevné a pevně uchycené. Hlízy dávají dostatek klíčivého brutu. Semenač 04/02/04, Bambino x Divinity. Pro perfektní stavbu květu je vhodný pro výstavní účely a k řezu.

PAPAGELO, 301 LM (Jurík 2020) – Tento mečík má pozdnější kvetení, rozkvétá začátkem září, kdy je již květů nedostatek. Má vysoce kvalitní pevné a rovné klasy s 21-23 puků, 6-8 najednou otevřených, jemně zřasených květů. Barva je překvapivě čistě a třpytivě bílá s jasně jahodově červeným hrdlem. Uspořádání květů v protáhlých klasech je perfektní. Roste zdravě a snadno se množí. Vhodný pro další šlechtění. Semenač byl vystavován pod číslem 56-10-36.

PURPLE FLASH, 465 VE (Mitiska 2020) – Sytě růžově fialový s purpurovým nádechem, tmavší karmínově červené jazyky s bílou ryskou a vlásenkovou pikotáží. Dlouhé klasy s 22 poupaty, výstavní nákvět s 8-9 najednou otevřenými, jemně nařasenými, ale tuhými květy v parádním uzavřeném dvouřadu. Kvetě mezi prvními, zcela nová barva, skvěle roste a navíc velký brut zajišťující dobrou množivost. Semenač č. 1/16 z křížení Radyně x Flame Eye.

ROZPRÁVKA PRE EMU, 442 M (Mego 2020) – Jemně pastelově růžové, voskové zřasené květy mají spodní okvětní lístky máslově krémové ve velmi čistém provedení. Dlouhé a pevné klasy nesou v průměru 22 poupat, 8 květů najednou otevřených. Velmi zdravě roste a je vhodná k řezu a na záhonech každého upoutá. Semenač S161.

RUBÍNOVÉ SRDCE, 471 LM (Mitiska 2020) – Pěkně tvarované, kvalitně zvlněné a voskové květy jsou bílé, po celé ploše příjemně levandulově růžově probarvené s kontrastním a velkým červeně fialovým okem. Dlouhé klasy s 22-24 puků, 8 otevřených květů ve výstavním nákvětu. Skvělá kombinace barev. Semenač B47, Hallmark x Vestočka.

ROSE VISION, 465 LM (Mikulášek 2019) – Lilavo ružová, dole slabě mramorované, vzorný dvojad. 145/70 cm, 25/11/6 puků. Introdikován u Peeters Enterprises.

SNEHOVÁ KRÁLOVNÁ, 301 M (I. Belička 2020) – Krémovo bílý kvet sa vyfarbuje v spodných lupočoch do žltu zelenkastej farby, zriadený. Semenač: bel. 11-119, Česílko x Iná.

PÚTNIK, 357 M (I. Belička 2020) – Semenáč: bel. 11-251.

TARGA, 393 M (I. Belička 2020) – Hnedo červený okraj kvetu prechádza do stredu oka v bledšej farbe. Semenáč: bel. 11-502, Polaban x Jehněda.

JASNÁ HVIEZDA, 443 M (I. Belička 2020) – Robustná stavba listov pripomína vzrastom kaktus. Lososovo ružová farba kvetu prechádza na spodných lupeňoch do žltočervených jazýčkov. Semenáč: bel. 11-902.

SLZY SLNKA, 463 M (I. Belička 2020) – Okrajom kvetov prechádza svetlo ružová farba, ktorá je premiešaná žltými paprskami. Stredom kvetu vystreľujú červené jazýčky svetelných lúčov slnka. Semenáč: bel. 11-909, Samba x Západ Slnka.

PULSAR, 411 M (I. Belička 2020) – Krásne nariasený smotanový kvet, ktorý v spodných lupeňoch prechádza do jemne ružovej farby. Udrží 12 otvorených kvetov a má až 25 pukov. Semenáč: bel. 11-936, Ivory Queen x Dana.

CYRON DUCATO, 455 M (I. Belička 2020) – Cviklovo tmavočervený okraj prechádza do svetlejšieho stredu, zvláštne usporiadanie. Semenáč: bel. 11-963, Okatá Parádnicia x Ringmaster.

JURAJ BELIČKA, 400 M (I. Belička 2020) – Krásna farba celého kvetu. Je dobre uložený do 2radu, kvety sú krásne nariasené. Vo vnútri okvetia sa tvorí malé pinkové srdce. 25 pukov, dlhý klas. Semenáč: bel. 11-1098, Waimea Pamela x Ivory Queen.

NOVÁ FIDORKA, 389 M (I. Belička 2020) – Bledofialová farba kvetu prechádza v spodných lupeňoch okvetia do tmavo fialovej farby. 2 radové uloženie kvetov. Semenáč: bel. 14-301.

Registrace denivek v roce 2020

KGARDENS ALWAYS AFTERNOON (Krupka 2019) – Páleně oranžová až hnědá, vínové oko přechází do žeber, kresba i na vnějších okvětních lístcích, úzký lem, 16 puků. Tetraploid, semievergreen, 70/14 cm, sem. 05-04-03, Always Afternoon x open.

KGARDENS BOLD EYES (Krupka 2019) – Světle broskvová, vínově červené oko, zelené hrdlo přecházející do žluté, jako originál ale tmavší oko, až 27 puků. Tetraploid, 66/11 cm, sem. 05-03-02, Broadway Bold Eyes x open.

KGARDENS DANCER (Krupka 2020) – Zlatě žlutá, vínově červené oko, kresba i na vnějších lístcích, zelené hrdlo přechází do žluté, purpurová báze spodních listů, 11-12 puků. Sem. 06-08-01, Fooled Me x Time In A Bottle.

KGARDENS GAL (Krupka 2019) – Meruňková s vínově červeným prstencem, úzká pikotáž. Tetraploid, semievergreen, 70/10 cm, sem. 05-02-01, Broadway Gal x open.

STAR OF PRAGUE (Krupka 2019) – Královsky purpurová se světlejším vodoznakem, úzký zlatý našasený lem, zelené hrdlo přechází do žluté.

Tetraploid, evergreen, 70/13 cm, sem. 06-15-01, Forbidden Fantasy x unknown.

Lubomír Rýpar a jeho Česílko byli v roce 2020 uvedeni do mezinárodní síně slávy NAGC

Poslední roky jsou pro českou mečíkářskou školu velice úspěšné. V roce 2017 vstoupil zasluženě do mezinárodní síně slávy přítel RNDr. Leonard Rýznar, CSc., v loňském roce náš současný mezinárodně nejznámější pěstitel a šlechtitel gladiol Jaroslav Koniček a letos se této pocty dočkal i šlechtitel Lubomír Rýpar se svým zeleným kultivarem Česílko, který doplnil v síni slávy Montezumu (2018) a Pink Elegance (2019) Jardy Konička.

Lubomír Rýpar se narodil 12. listopadu 1949 ve Vítkově a již od dětství se zajímal o přírodu a květiny. Nehledě na tento fakt se ve svých studiích věnoval technickému oboru a vystudoval střední chemickou školu. V profesním životě pracoval po škole jako chemik a později nastoupil do společnosti Optimit jako technolog výroby. S manželkou Milenou Rýparovou vychovali dvě děti a nyní jim dělají radost tři vnoučata.

Lubomír Rýpar začal pěstovat mečíky ve svých pětadvaceti letech a o první křížení se pokusil ve svých třiceti. V době svých květinářských začátků pěstoval ještě kosatce a narcisy, kterým se ale již nevěnuje. Svě první ocenění Grand Champion obdržel v roce 1985 a do dnešních dnů jeho kultivary a semenáče na výstavách pravidelně bodují. V současnosti se ve svém šlechtitelském programu cíleně zaměřuje na šlechtitelství raných kultivarů gladiol a na šlechtění modrých a hnědých kultivarů s velkou snahou vylepšit jejich barevné spektrum a parametry.

Jeho kultivary jsou mezi pěstiteli známé pro svou vynikající vitalitu a zdravotní stav. To je i příklad kultivaru Česílko, jehož zrození sahá do křížení Lemon Meringue x Iceland v roce 1989. V roce 1991 Lubomír vyseletoval semenáč R 439, opravdovou novinku ve své třídě, s pěkným zkadeřením a voskovitostí a špičkovým odstínem dvou různých zelených barev. Poprvé byl jako semenáč vystaven v roce 1994 na výstavě v Novém Jičíně, kde suverénně vyhrál hlasování diváků. Tento dekorativní semenáč, se špičkovým zdravotním stavem a odolností virózám, byl v roce 1996, po důkladném testování, introdukován jako Česílko. I dnes Česílko vyniká svým zdravotním stavem a je pravděpodobně nejznámější odrůdou Lubomíra Rýpara ve střední Evropě, což patrně vedlo i k jeho nominaci a uvedení do síně slávy. Svou popularitu nezapře Česílko i dnes, na výstavách je stále obdivovaným kultivarem a i u pěstitelů amatérů se velmi dobře pěstuje a spolehlivě roste. Autor odrůdy u něj jako nevýhody zmiňuje slabší množivost a kratší stonek.

Již více než třicet let propaguje Lubomír Rýpar organické pěstování gladiol, kde zdůrazňuje nejprve nutnost systematicky dva až tři roky na tuto věc připravovat půdu (organické hnojení, použití fytopatogenních hub ve spojení se zdravými kultivary a nakonec přísná a nekompromisní selekce nemocných jedinců) a následně překonat mozkovou bariéru a dosavadní způsob smýšlení a pěstitelského uvažování.

Jako své nejlepší šlechtitelské počiny vybral oceněný tyto kultivary: Abraxas II,

Barborka, Barunka, Býčí Krev, Česíčko, Dandy, Enšpígl, Exkluziv, Laguna, Ledopád, Minicar, Najáda, Paní Milena a Zlatičko.

Více o oceněném se můžete dozvědět na jeho webu biomeciky.webnode.cz

Evropské testování kosatců

Ing. Dušan Slošiar

V roce 2016 byly vysazené velkokvětě kosatce na testování do botanické zahrady Průhonice. Z naší organizace Gladiris tam byly dodané Ing. Nejedlem semenáče Pavla, RNDr. Rýznara a moje. Taky Ing. Zdeněk Krupka tam dodal své odrůdy. Dále do testování dodaly kosatce členové MEIS a to Ing. Zdeněk Seidl, Zbigniew Kilimnik, Stazsek Nosek a Robert Piatek. Kosatce byly hodnoceny v druhém a třetím roce po vysazení. Kosatce hodnotila komise ve složení:

Ing. Zdeněk Krupka, prezident MEIS

Iveta Bulánková, Botanická zahrada Praha

Zuzana Capers, Botanická zahrada Průhonice

Markéta Macháčková, Botanická zahrada Průhonice

Jaroslav Svoboda, Botanická zahrada Průhonice

Zdeňka Rubášová, Botanická zahrada Průhonice

<i>Umís- tění</i>	<i>Název</i>	<i>Šlechtitel</i>	<i>Body 2018</i>	<i>Body 2019</i>	<i>Suma bodů</i>	<i>Ocenění</i>
1	GYPSY SMILE	Nejedlo	38,67	78,636	117,306	Mendelova medaile
2	Sem. 727	Slošiar	34,4	80,625	115,025	Elite
3	JAZZ SMILE	Nejedlo	35,7	79,125	114,825	Elite
4	Sem. 787	Slošiar	34,33	79,625	113,955	Elite
5	Sem.11-03-01	Krupka	38,1	75,625	113,725	Elite
6	WEDDING DRESS	Nejedlo	35,75	77,625	113,375	Elite
7	Sem. 772	Slošiar	34	77,13	111,13	Elite
8	GYPSY DANCER	Nejedlo	33,5	76,63	110,13	Elite
9	GRANATOWE BOLERO	Kilimnik	38,67	68	106,67	Carpatian Cup
10	341.A	Nosek	37,33	68,5	105,83	Elite
11	KRAKATIT	Seidl	36,56	65,14	101,7	Elite
12	Sem. 735	Slošiar	33,83	67,64	101,47	Elite
13	CZEREŠNIOWY SAD	Piatek	31,41	68,55	99,96	
14	YOU REMEMBER THIS	Piatek	31,5	65,91	97,41	
15	353.A	Nosek	31,8	61,375	93,175	
16	Sem. 736	Slošiar	0	78,625	78,625	
17	MANGO CHUTNEY	Rýznar	0	78,125	78,125	
18	OVERLORD	Rýznar	0	76,13	76,13	
19	BESKIDY	Kilimnik	0	69,5	69,5	
20	E 07.01	Seidl	0	69,36	69,36	
21	DOBRANOC	Kilimnik	0	68,18	68,18	
22	DRIFTING BOUNCE	Nejedlo	0	66,5	66,5	
23	INVATION TO POLAND	Piatek	0	64,2	64,2	
24	MOMENTS FROM THE KAZAN	Piatek	0	62	62	
25	RÓŻOWA MOZAIKA	Kilimnik	0	61,7	61,7	
26	HROM A BLESK	Seidl	0	61,5	61,5	
27	JADZIA	Piatek	uhynul			

Z uvedeného hodnocení je jasné, že jsme jako šlechtitelé Gladirisu v evropské konkurenci obstáli a ostudu jsme neudělali. Vítězi Ing. Nejedlovi bude na setkání kosatcůř Gladirisu slavnostně předána Mendelova medaile za kosatec Gypsy Smile. Protože u organizace MEIS uznávají jen to, co je registrované v Americe, tak na Karpatský pohár dosáhl kosatec na devátém místě Granatowe Bolero šlechtitele Zbigniewa Kilimnika.

Odrůdy, které obdržely v roce 2018 0 bodů, tak ten rok neketly, ale i ty z naší organizace se umístily na předních místech. Pro úplnost ještě musíme pochválit Ing. Zdeňka Krupku, který vyhrál soutěž nízkých kosatců skupiny SDB, odrůdou FACE TO FACE se ziskem 110, 33 bodů a protože odrůdu zaregistroval v USA, tak získal MEIS MEDAL.

Evropský soutěžní projekt testování denivek

Ing. Markéta Macháčková, Průhonická botanická zahrada

Soutěžní projekt „Daylily Trial“ je pořádán německým Spolkem přátel trvalek, sekce Hemerocallis (Gesellschaft der Staudenfreunde, Fachgruppe Hemerocallis) déle než dvacet let. Patronát a organizaci soutěže na sebe vzal dlouholetý úspěšný šlechtitel denivek a kosatců pan Tomas Tamberg z Berlína. Soutěž se koná ve třech různých botanických zahradách, které mají rozdílné klimatické podmínky. Jsou jimi:

- Oceánské klima – Botanická zahrada Höxter (96 m nadmořské výšky) – Katedra krajinné architektury a environmentálního plánování, Univerzita Ostwestfalen-Lippe, Německo

- Mírné nížinné klima – Výstavní zahrada v Cottbusu (70 m n.m.) – Německo

- Přechodně kontinentální klima s tužší zimou – Arboretum Wojslawice (305 m n.m.)

V projektu se hodnotí semenáče a odrůdy, které mají podle svého šlechtitele inovativní hodnotu a významný přínos, případně jejich vlastnosti splňují kritéria pro tzv. „landscape variety“, což by se dalo přeložit jako denivka pro hromadné výsadby nebo lépe parková denivka, jako jsou parkové růže.

Inovativní hodnota a přínos nemusí vždy spočívat ve výjimečné barvě květu, barevných znacích nebo tvaru květu, ale může to být také jedna z vlastností jako velké množství květů, dobrý růst nebo výjimečné listoví, větvení či celková vyváženost rostliny, která bude skvělou zahradní trvalkou.

Parkové denivky „landscape variety“ by měly splňovat následující vlastnosti:

- Zdravé listoví během celé sezóny
- Značný masový efekt a barevnost květů při pohledu z dálky (jasné a čisté barvy)

- Květy vysoko nad listy

- Stonek silný s tuhý

- Velké množství květů

- Květy odolné působení povětrnostních vlivů

- Snadné množení (podzemní výběžky mohou být výhodou)

- Nenápadné chování po odkvětu

V tomto kontextu nabývají znaky, jako jsou zvláštní efekty barev, tvaru květu nebo jeho velikost, na menší důležitosti.

Pro účast v testovacím projektu musí šlechtitel splnit následující pravidla:

- a) Rostliny se posílají během dubna, nejlépe v první polovině měsíce.
- b) Od každého registrovaného kultivaru nebo semenáče se posílá jedna rostlina do každé ze zmíněných zahrad (celkem tedy 3 rostliny).
- c) Každý šlechtitel může zaslat nejvýše tři kultivary (semenáře) během jednoho roku
- d) Zasláné rostliny by měly mít jeden silný hlavní vějíř listů, odpovídající kvetoucí rostlině, a ne více než dvě postranní odnože, příliš slabé pro kvetení. Nedoporučuje se posílat rostliny slabé, které se pouze vyčerpají tvorbou slabého květního stonku.
- e) Rostliny musí být zřetelně označené a popsané Na přiloženém listě šlechtitel popíše pro každou přihlášenou rostlinu její inovativní hodnotu nebo přínos, popřípadě ji označí jako parkovou odrůdu.
- f) Po ukončení soutěže budou rostliny vyjmuty ze soutěžního prostoru. Pokud se šlechtitel nerozhodne jinak, bude rostlinný materiál zlikvidován, nebo použit k výsadbě jinde v soutěžní zahradě. Šlechtitel však může požádat o navrácení kultivaru (uhradí poštovné a balné) a jeho žádost o navrácení musí být odeslána nejpozději 14 dní po zveřejnění výsledků soutěže.
- g) V případě, že rostlina získá v soutěži ocenění, její šlechtitel se zavazuje registrovat ji jako pojmenovaný kultivar, pokud tak již nebylo učiněno. Osvědčení o ocenění se vydává pouze po registraci.

Testování nových odrůd denivek trvá dva roky.

První rok se hodnotí:

- Tvar květu – maximálně 10 bodů
- Barva květu – maximálně 10 bodů

Druhý rok se provádí konečné hodnocení:

- Barva květu – maximálně 10 bodů
- Počet poupat – maximálně 10 bodů
- Odolnost povětrnostním vlivům (déšť a horké slunce) – maximálně 10 bodů
- Celkový vzhled (habitus) – maximálně 10 bodů

Rostliny vítězů, které jsou registrovány na ADS, získají ocenění podle toho, v které kategorii byly během testování zařazeny. Hodnotící porota si vyhrazuje právo posuzovat odrůdu jako normální zahradní kultivar v případě, že nespĺňuje kritéria pro "landscape variety". Ocenění jsou následující:

1. Vynikající zahradní odrůda / Vynikající parková odrůda
2. Doporučená zahradní odrůda / Doporučená parková odrůda
3. Cenná zahradní odrůda / Cenná parková odrůda

Hodnocení v roce 2019

Výsledky závěrečného hodnocení evropské soutěže odrůd denivek v zahradách Höxter, Cottbus a Wojslawice, rok výsadby 2017:

Jméno	Šlechtitel	Skóre	Titul	Regionální výsledky - počet bodů		
				Wojslawice	Cottbus	Höxter
Berliner Kontrapunkt	Tamberg	80,64	Vynikající zahradní odrůda	78,80	70,02	82,36
Margitta Herrn	Beer	71,27	Doporučená zahradní odrůda	78,31	62,35	60,47
SHTT0807	Tamberg	70,34	Doporučená zahradní odrůda	71,20	58,57	69,14
.06-08-01	Krupka	79,32	Cenná odrůda pro hromadné výsadby	85,31	55,35	73,98

Petr Lebis	Mimránek	75,55	Cenná odrůda pro hromadné výsadby	82,06	56,22	69,21
Citronový Krystal	Mimránek	74,40	Doporučená odrůda pro hromadné výsadby	76,44	61,55	67,99
647	Majaura	69,79		75,47	53,46	69,69
MB 36/09A	Beer	69,67		71,50	63,35	61,31
G-EU 32-07A	Herrn	69,18		68,90	67,02	61,87
.05-03-02	Krupka	67,91		74,10	50,69	66,07
G 25-09A	Herrn	64,82		76,10	59,57	48,48
.05-04-03	Krupka	64,35		55,04	52,69	65,30
2008.H109c	Slinger	62,93		64,48	56,01	58,18
2008.H86c	Slinger	61,87		65,55	52,01	57,44
MB 16/10A	Beer	59,89		63,81	53,35	53,39
737	Majaura	59,34		62,36	57,35	56,57
G 113-07A	Herrn	58,44		59,85	57,69	50,49
12033	Majaura	56,88		56,12	48,68	54,16
2009.1210	Slinger	52,97		51,12	50,35	50,24

Rozhovor o půdě, hnojivech a důležitých obdobích růstu gladiol

Zajímavé informace z „Talk radio“ – bulletin NAGC Glad World č. 297, jaro 2019 – zkráceně.

Otázka: Jak zajistíte úrodnost půdy pro pěstování gladiol?

Dave Selinger: Co se týče mé praxe pěstování gladiol v Iowě, vysadil jsem gladioly na pozemku svého přítele, což bylo z hlediska propustnosti půdy velmi dobré, ale obsah humusu byl velmi malý. Během prvních šesti let docházelo k rotaci pozemků, takže gladioly rostly na jedné polovině a zelenina na druhé a každý rok jsme si vyměňovali pozemky. Tato rotace fungovala dobře, aby se omezily choroby, ale bylo by lepší, kdyby na druhé polovině rostly sideráty. Zkusím to na své nové zemi v Delaware.

Otázka: Co si myslíte o siderates?

Dave: Siderata jsou rostliny, které se pěstují pro zvýšení organické hmoty a úrodnosti půdy. Použití siderátů k přidání organických látek do půdy poskytuje potravu pro organismy, které žijí v půdě. Tyto organismy rozkládají organickou hmotu a minerály na formy, které mohou rostliny absorbovat jako živiny. (Sideráty: obilniny, především oves, luštěniny - hrách, bob a další rostliny pro zelené hnojení, také hořčice a řepka.)

Siderata také slouží k zlepšení struktury půdy a propustnosti. Zvýšení obsahu organických látek v půdě jí umožňuje ukládat a udržet více živin a vody.

Prosím, vysvětlete nám Váš program ošetřování a hnojení gladiol a jestli děláte i nějaké experimenty.

Dave Selinger odpovídá: Dříve jsem používal hlavně chemické přípravky a hnojiva. Také jsem měl nějaké zkušenosti s používáním organických hnojiv z Oregonu, a usoudil jsem, že jsou dobrá, ale velmi drahá, především při jejich použití na velkých plochách.

Měl jsem plány použít v každé sezoně proti třásněnce Miracle - Gro a neonikotinoidy od firmy Bayer, což omezilo poškození rostlin od třásněnky před

květem. Proti mšicím a housenkám jsem použil později v období květu nesystémové insekticidy. Plánoval jsem aplikovat vyvážené hnojivo 10-10-10, nebo 12-12-12 krátce po třetí fázi listu.

Listová hnojiva mají výhodu, že rostlina je okamžitě vezme a začne je používat. Pokud však se přeskočí 3 fáze listu, může hnojení na list vést k problémům. V období čtvrtého listu se již vytváří květenství a hnojení na povrch listů vede ke vzniku postranních odbočných pupenů a tak k větvení klasu. Je skutečností, že některé odrůdy jsou více či méně k tomuto náchylné, ale je zřejmé, že to ovlivňuje i hnojivo. Vyvážené hnojivo zapravené do půdy se vstřebává do rostliny pozvolněji, jeho vliv na tento problém by neměl být velký.

Poslední 4 roky jsem nebyl schopen provádět střídání pozemku s gladioly, protože můj přítel zasadil na jednu polovinu pozemku spoustu stromů.

Otázka: Změnil jste něco (zaužívaný pěstitelský postup) kvůli nemožnosti střídání plodin během tohoto období?

Dave: Abych omezil sázení hlíz na stejné místo, každý rok jsem posunul řádky tak, aby gladioly byly vysazeny uprostřed kolejí z předešlého roku. Poslední dva roky jsem dělal něco neběžného. Obával jsem se velkého úbytku organické hmoty v půdě při této monokultivaci gladiol s každoročním odstraňováním veškerých zbytků rostlin z pozemku po sklizni. Nechal jsem na zahradě listy a ty zapravil do půdy. Je zajímavé, že jsem si nevšiml významného nárůstu balastních hlíz po sklizni. Vysvětluji to tím, že všechny patogeny jsou přítomny v půdě a je nepravděpodobné, že by se zmnožily listovím. (Podobný pokus provedl Paul Cates, který listy, které zůstaly, poléval chemickými látkami.) Odborníci však doporučují tento experiment provádět s velkou opatrností.

Otázka: Co myslíte, je odstranění zbytků gladiolů (listů, starých hlíz a vytrhaných nemocných rostlin) vhodné? Snížil by se přenos chorob? Významně se odstraněním listů snižuje množství organických látek a živin v půdě.

Dave: Moje pozorování ukázala, že nedostatečné střídání plodin ovlivňuje úrodnost půdy. Když budu hnojit ve správný čas, dostanu květenství s dostatečným množstvím pupenů. Embryo, základ květenství gladiol se vyvíjí ve fázi růstu 4-5 listu, pro pozdní odrůdy o něco později. Jakmile se vytvoří zárodek květenství, ke kterému dojde během několika dnů, počet pupenů se již nezvyšuje. Struktura klasu - květenství se pak již jen zvětšuje, začnou se zvětšovat květní pupeny a následně květy. Protože počet pupenů se již nemůže zvyšovat, květenství tak můžete narušit působením na rostliny (hnojením) po fázi vývoje pátého listu. Květenství se může natáhnout a vzniknou mezery mezi květy, případně jiné deformace. Několikrát jsem to pozoroval, když nebylo možné likvidovat plevel který soutěžil s gladioly. Také jsem si všiml, že kvalita kořenů výrazně ovlivňuje počet pupenů. Je zvláště důležité, aby primární kořeny nebyly poškozeny, například suchem. Pokud k tomu dojde, rostlina se snaží růst rychleji, aby rychle dosáhla stadia růstu sekundárních kořenů, ke kterému dochází přibližně ve stejnou dobu, kdy vzniká zárodek, základ květenství. V důsledku toho může mít květenství méně pupenů.

Doplnění překladatele (P. Mimránek):

Hnojení zelenou organickou hmotou je důležité pro zvýšení obsahu humusu v půdě, především oves je z mnoha důvodů výborný, protože částečně uvolní i minerální živiny. Je zde však nebezpečí, že při zeleném hnojení se nám do půdy

nastěhují drátovci. Mečičky jsem nucen již po několik let sázet po bramborách a řepě ve dvouletém cyklu. Po sklizni brambor se naseje řepka, která však v posledních suchých létech naroste jen velmi malá. Výborná by byla i svazanka. Jsem si vědom této nevhodné kombinace, ale nelze jinak.

Stalo se mě v minulosti, že jsem byl nucen nasázet na stejné místo, kde byly gladioly. Myslím, že jedenkrát to jde bez následků. Pokud by se mělo sázet vícekrát a není jiná možnost, je potřeba pracně odstranit hlízy s brutem i s okolní půdou. Problém vidím v tom, že na pozemku i při střídavém pěstování vyrostou zapomenuté bruty (po dvou i více letech). Z toho důvodu mám poznamenanou barvu hlízy a přiměsí se odstraní při čistění. Není to stoprocentní řešení, protože mnohé sorty mají hlízy stejné barvy. Za vegetace se přiměsí odstraní okopávkou a plečkováním, při sklizni vybíráním z výsevni vrstvy, protože přiměsí jsou obvykle ve větší hloubce.

Na 100% přiměsí eliminujete, když se vybrané bruty pěstují v kontejnerech.

Ohledně zaorání mečičkových listů: jsem velmi skeptický k tomuto dodání humusu do půdy. Na listech dozrávajících gladiol dozrávají také spory hub. Listy nechám na poli ležet při slunečném počasí a spálím je, až jde vítr směrem od obce. Poslední dva roky suché podzimní počasí toto umožnilo. Spálí se i nemocné hlízy, které by infikovaly půdu na další léta a popel se rozhrabe. Pokud je podzim deštivý, listí se odveze do zpracovny kompostů. Jako ideální vidím zapravení pod mečičky hnojivo Černá perla. Je však potřeba dodržet návod aplikace, tedy zpracovat Černou perlu plošně zarotavátorováním nebo okopávkou a také nepoužívat toto hnojivo jako přídatek k výsevům, protože při předávkování může působit až agresivně. Vždy jsem bral v úvahu fakt, že mečičky přece jen nejsou brambory a řepa, které se pěstují pro lepší výnos na zaorávce stájových slamnatých hnojiv z kravína či koníren. Dříve měl sedlák na dvoře hnojiště, kde byla i kadibudka. Polovina hnojiště s částečně rozleženým hnojem se každoročně vyvezla na pole. (Ale obvykle se vyvezlo všechno.) Tento materiál by musel být uležen mnoho let (při použití zapravení pod mečičky) a proměněn na humusový substrát a to každý nemá možnost. Konkrétně v naší obci již nemá nikdo krávu nebo koně a dokonce nikdo nemá ani záhumenku. Před padesáti lety, když jsem přišel do Mysločovic, byly v obci ještě soukromě dvě krávy, v JZD dva koně na zavážení zeleného krmení v kravíně a využívali se také k orání záhumenek a zahrad. Záhumenku měl snad každý dům, v chlívků jedno či dvě prasata, a řezník měl popsaný kalendář s termíny zabijaček. Mnozí měli holuby, králíky a dokonce v chlévě býka. Na záhumence řepu a brambory a dovolená padla na trhání rybízu do výkupu.

Hnojivo Azoter

Podle firemní příručky o hnojivu připravil Petr Mimránek

Azoter je bakteriální hnojivo, které obsahuje tři druhy kmenů bakterií, které se podílí na asymbiotické fixaci vzdušného dusíku a podporují rozkladné procesy organické hmoty v půdě. Dále napomáhají zpřístupnění důležitých makrobiogenních prvků, zejména fosforu v půdě z nerozpustných forem na formy přístupné. Vzhledem k vysoké koncentraci bakterií obsažených v hnojivu se po aplikaci Azoteru výrazně zvýší množství bakteriální mikroflory v půdě. Azoter obsahuje kmeny bakterií

Azotobacter chroococcum a *Azospirillum brasilense* které se podílejí na asymbiotické fixaci vzdušného dusíku a zpřístupňují ho pro rostliny. *Bacillus megaterium* se na druhé straně podílí na zpřístupňování fosforu.

N - Vázání vzdušného dusíku.

Dusík je označován jako prvek, který je „motorem růstu“. Rostliny nedokáží přijmout atmosferický dusík pro jeho silnou trojitou vazbu mezi atomy dusíku. Mikroorganismy tuto silnou trojitou vazbu svým enzymatickým aparátem dokáží rozbít. Bakteriální hnojiva Azoter obsahují efektivní kmeny asymbiotických bakterií, které dokáží syntetizovat a fixovat velké množství dusíku, což snižuje spotřebu klasických dusíkatých hnojiv až na polovinu.

P - Zpřístupňování fosforu z nepřístupných forem.

Podstatná část fosforu (92-99%) nacházejícího se v půdě je pro rostliny nedostupná. *Bacillus megaterium* uvolňuje vázaný fosfor, mění v půdě existující trikalciumfosfát na dikaliumfosfát a tím zpřístupňuje sloučeniny fosforu pro pěstované rostliny.

K - Mobilizace draslíku a urychlení rozkladných procesů posklizňových zbytků.

Pomocí aplikace Azoteru v kombinaci s přítomnou celulózou narůstá rychle počet bakterií, rozkládajících posklizňové zbytky. Dochází k uvolňování draslíku z těžko rozpustných organických sloučenin na formy přístupné pro rostliny. Využití Azoteru je důležité, protože předchází plodiny po sklizni zanechávající v půdě na poli velké množství posklizňových zbytků lignocelulozového charakteru, které v případě nerozložení inhibují klíčení semen a jsou také živnou půdou pro různé druhy plísní, které infikují mladé vzcházející rostliny v počátečních stadiích růstu a tím zhoršují zdravotní stav následně pěstovaných rostlin.

Prevence vůči chorobám.

Významným přínosem kromě pozitiv ve výživě rostlin je využití Azoteru v biologickém boji proti běžným chorobám zemědělských plodin, tj. bílé hnilobě, (*Sclerotinia sclerotiorum*) a fusariózám. Azoter obsahuje spory hub *Coniothyrium minitans* a *Trichoderma atroviride*, tím vytváří účinnou pomoc pro ochranu půdy a prevenci proti uvedeným chorobám. Jsou to jediná paraziti, schopní efektivně bojovat proti houbě *S. sclerotiorum* a fusariózám v polních podmínkách.

Fuzariózy představují vážnou hrozbu při pěstování mnoha polních plodin. Parazitická houba *Trichoderma atroviride* účinně ničí spory fuzárií už v půdě. Pokud tato prevence neproběhne v půdě, tak následně dochází k intenzivnímu množení spor a k produkci mykotoxinů. Pozitivní vliv účinku parazitní plísně se projevuje kromě napadání zástupců rodů *Fusarium* i v napadání jiných rodů, jako jsou *Pythium*, *Rhizoctonia* a *Botrytis*, přičemž *Trichoderma atroviride* má výrazný stimulační vliv nejen na dynamiku růstu rostlin, ale i na odolnost rostlin a to zlepšením obranných reakcí pěstovaných rostlin.

AZOTER F. Kapalné bakteriální hnojivo vzniklé na bázi hnojiva Azoter, obsahuje parazitickou plíseň *Trichoderma atroviride*, která ničí spory fuzárií v půdě. Tato plíseň se do základního hnojiva přimíchává těsně před aplikací do půdy, je přiložena v malé lahvičce. Doporučuje se ke hnojení všech druhů polních a zahradních plodin, přednostně se však využívá u plodin, které mohou být napadeny zástupci rodů *Fusarium*, zejména obiloviny, kukuřice, zahradní plodiny jako je plodová a dýňová zelenina.

AZOTER L. Kapaln  bakteriealn  hnojivo ur en  k listov  – foliealn  aplikaci na širokou škálu pěstovaných plodin, kter  obsahuje speci ln  druh bakterií *Herbaspirillum seropedicae* izolovaných z rostlinných pletiv, způsobujících fixaci vzdušného dusiku v rostlinách. Nitrogenn  bakterie aplikovan  na zelen  časti rostliny během vegetačního období díky své vysok  pohyblivosti rychle pronikají přes listovou kutikulu do rostliny a sv m působením vytvárajú dostate n  množství dusiku pro v yživu rostlin. Tento p r pravek slou i jako bakteriealn  listov  hnojivo.

Toto hnojivo kromě specifických bakterií obsahuje i makro a mikroživiny,  im  se řadí mezi komplexn  listov  hnojiva se širokospektrálním u inkem. Je vhodné nejen na polní plodiny, ale i také na širokou škálu zahradních plodin. Aplikuje se na zelen  časti rostlin postřikem po vytvoření dostate n  listov  plochy za sni en ho slune n ho záření.

Doporu en : Azoter je zvl st  vhodné použit v půdách s obsahem humusu nad 1% a hodnotou pH v rozmezí 5,0 – 8,5. Nejvhodn j  je aplikace na středn  těžkých půdách, na extr mn  lehkých p s it ch a siln  kyselých půdách se aplikace Azoteru nedoporučuje.

Optim ln  termín aplikace je 10-15 dn  před setím plodiny. Ve výrobě se však aplikuje hnojivo sou asn  nebo t sn  před setím s okam it m zapracováním do půdy. P  siln m slune n m záření je potřeba p r pravek zapravit do půdy v p ub hu 2-4 hodin, aby mikroorganismy nebyly vystaveny dlouhodob  silnému slunečnímu záření.

Aplikuje se postřikovači na povrch půdy při řed n  vodou v poměru 1:30 – 1:50 s n sledn m zadiskov n m. K zapraven  také slou i speci ln  půdní aplikátory. P r pravek se dá mísit s preemergentn mi herbicidy. Doporu en  d vka je 10 litrů na 1 ha.

Doba použitelnosti při teplotě do 5  C je 2 m sice od data výroby, při teplotě do 15  C 3 týdny od data výroby. Proto je potřebn  hnojivo skladovat při nízké teplotě a co nejdříve použit.

Vyrábí a dodává společnost Azoter Trading s.r.o., kter  m  zkušenosti s bakteriealn mi hnojivy po dobu více jak dvacet  let.

Slosování anketních l stkv  nejlep ch gladiol za rok 2019

Ing. Dušan Slošiar

Výsledky ankety za rok 2019 jsme uveřejnili v prosincov m  isle zpravodaje. Samozřejmě si v i me všech aktivních členů, kter  ctí usnesení naši organizace o zapojen  do ankety. Proto na VÁS Gladirisu v Otrokovicích pravideln  losujeme anketní lístky členů, kter  se do ankety zapojí. Tří vylosovan  obdr i poukazy na odběr sadbového materiálu po 1000 Kč, z toho je za 500 Kč jarní nabídka z firmy Lukon Glads a za 500 Kč kosatce ode mne z nabídky červenec roku 2020. Všechno to pravideln  sponzoruji j , z odměny za p aci, kterou odv d m na zpravodaji, proto jsem hned na schůzi předal Jardovi Koni kovi 1500 Kč, aby výhry  t stn m výhercům, když se o n  přihlásí, odeslal.

Na únorové schůzi byli vylosováni tito výherci:

Božena Kocůrková – poukaz za 1000 Kč

Ing. Petr Šmída – poukaz za 1000 Kč

František Jícha – poukaz za 1000 Kč

Jako cenu útěchy předseda Petr Mimiránek daroval láhev myslivce, šťastnou výherkyní byla paní Anna Gerlíková. Všem výhercům gratulujeme, jak vidíte napsat 10 jmen mečíků a poslat to emailem Petru Šmídovi se vyplatí, František Jícha vyhrál vloni i tento rok.

Nejlepších 10 gladiol v roce 2020 - pravidla ankety Gladirisu

Petr Šmída

Vážení pěstitelé,

ankety se může zúčastnit každý pěstitel nebo milovník gladiol, který bude respektovat pravidla, která jsou níže popsána:

1. Vytvořte seznam deseti kultivarů v takovém pořadí, v jakém vás nejvíce v roce 2020 zaujaly. Do ankety by měly být zařazeny české, slovenské a zahraniční kultivary vedené v registrech na stránce www.gladiris.cz/evidencemeciku.htm nebo na webových stránkách českých a slovenských šlechtitelů – než napíšete anketu, prosím, zkontrolujte si, zda kultivar vůbec existuje.

2. Jména kultivarů uvádějte správně napsaná, pro lepší dohledání název kultivaru doplňte o jméno šlechtitele a rok introdukce. Neexistující názvy gladiol (pravopisné chyby a překlepy dohledám a opravím) nedostanou žádné body a jejich místo zůstane v pořadí prázdné, bodově neohodnocené.

3. Neuvádějte semenáče pod čísly nebo pracovní jména prozatím neintrodukovaných gladiol – jedná se pouze o anketu kultivarů.

4. Termín zaslání ankety je dostatečně dlouhý, od 1. 9. 2020 do neděle 15. 11. 2020 (na později odeslané anketní lístky nebude brán zřetel), abych mohl anketu včas zpracovat, a ta mohla být zveřejněna již v zimním vydání Zpravodaje Gladiris. Tímto termínem také zaručíme její aktuálnost a větší objektivitu, jelikož se nám pěstitelská (výstavní) sezóna stále ještě vybavuje.

5. Systém bodování je následující: první a druhá odrůda na hlasovacím lístku dostane 5 bodů, třetí a čtvrtá 4 body, pátá a šestá 3 body, sedmá a osmá 2 body, devátá a desátá 1 bod. Celková suma těchto bodů u jednotlivých kultivarů bude uvedena ve sloupci pomocných bodů (PB). Tyto pomocné body poslouží k výpočtu celkových bodů (CB), podle kterých se určí pořadí jednotlivých kultivarů, a které budou násobkem pomocných bodů (PB) jednotlivých kultivarů a jejich četností na jednotlivých anketních lístcích.

Jednoduchý příklad: pokud kultivar Aaralyn získá 30 PB a objeví se na osmi anketních lístcích, tak získá celkem 240 bodů (CB).

6. Z anketních lístků bude zveřejněno pořadí prvních 50 kultivarů s příslušným bodovým ziskem celkových bodů (CB). Při rovnosti pomocných bodů bude o pořadí rozhodovat vyšší četnost umístění kultivaru v desítce nejlepších a dále pak následně nejvyšší dosažená pozice na anketních lístcích, resp. součet nejvyšších dosažených

pozic.

7. Anketní lístky zašlete na e-mailovou adresu smida.petr@gmail.com – pokud nemáte e-mailovou schránku zřízenou, jistě vám některý známý pomůže anketní lístek poslat za vás.

Jedinou šancí, jak anketu ovlivnit, je zúčastnit se jí. Anketa mnoho času nezabere a jde tvořit v průběhu sezóny – po sklizni gladiol bychom měli mít prakticky jasno. Prosím tedy o co nejčasnější zaslání. Pokud mi anketní lístek do e-mailové schránky dojde, vždy potvrzují jeho doručení. Pokud se tak nestane a nedostanete ode mě odpověď, anketní lístek nebyl doručen a zkuste ho, prosím, odeslat znovu.

Jak se šlechtí mečíky

Ing. Dušan Slošiar

Na setkání zástupců specializovaných organizací ČZS jsme obdrželi úkol napsat článek do Rukověti zahrádkáře o tom, jak se šlechtí mečíky. Už předem jsem věděl, že získat některého našeho předního šlechtitele mečíků pro tento úkol by bylo nemožné, tak jsem se do toho pustil sám, s tím, že to jako šlechtitel kosatců napíši sám a potom jsem už byl schopen přesvědčit Ivana Šarana a Petra Mimránka, aby mě to zkritizovali, za což jim děkuji. Článek jsem potom upravil dle jejich připomínek o zkrácení některých pasáží a odeslal redakci ČZS. Občas se objeví nějaký nový člen, který má zájem o šlechtění, tak bych chtěl tento článek věnovat začínajícím šlechtitelům a proto vám ho tady předkládám v nezkrácené verzi.

Naše specializovaná organizace ČZS Gladiris sdružuje milovníky, pěstitele a šlechtitele zejména mečíků, kosatců a denivek. Hodně členů preferuje i jiné rostliny, jako jsou jiřiny, begonie, lilie a další cibuloviny a hlíznaté rostliny. Nejsme žádným sdružením profesionálů a vědeckých pracovníků, ale masa obyčejných zahrádkářů ČZS, kteří si mezi sebou vyměňují zkušenosti, sadbu a seznamujeme naše členy i s poznatky o preferovaných rostlinách, které získáváme ze zahraničí. K tomu nám slouží náš zpravodaj, který vydáváme 2x ročně. Za více jak 60 let trvání naší organizace mnoho našich členů začalo i se šlechtěním mečíků a dnes můžeme konstatovat, že patříme kvalitou vyšlechtěných odrůd ke světové špičce. O pěstování a stavu šlechtění mečíků u nás se můžete dočíst v Rukověti Zahrádkáře z roku 2011, kterou naleznete na webu ČZS.

Co bychom měli rozumět pod pojmem šlechtění rostlin?

Je to cílevědomá činnost a snaha získat rostlinu, která má lepší kvalitativní hodnoty než její rodiče. U mečíků jsou to nové odstíny barev a jejich kombinace, ale také vylepšení uspořádání a uchycení květů na klasu, tvar květů, počet pupat na stonku, odolnost květů proti vadnutí, počet současně rozvinutých květů, dále vitální růst a reprodukční vlastnosti, také délka stonku a pevnost klasu, odolnost vůči povětrnostním vlivům a odolnost vůči houbovým chorobám a virózám. Ve většině případů se nepodaří získat všechny tyto požadované vlastnosti. Za úspěch můžeme považovat i vylepšení jen v několika vlastnostech. Většinou se stává, že vypěstované

potomstvo může mít i mnohé nevhodné vlastnosti, proto posuzování nového vyšlechtěného kultivaru není jednoduchá záležitost a musíme jej podrobit několikaletému sledování. Můžeme však tuto činnost nazvat i hraním s přírodou a sledovat, jak vznikají mnohé různé varianty barev a tvarů květů pro vlastní pobavení, avšak takových semenáčů mohou vzniknout stovky, do seznamu odrůd vedený v naší organizaci od roku 1975 je nezařazujeme a nepojmenováváme.

Žádný šlechtitel z nebe nespadol, nejprve si hraje, provede křížení, sklídí semínka, vyseje, sklídí malé hlízkky, a za dva roky mu z toho vykvetou jeho první semenáče. Některé budou hezčí než rodičovské rostliny a bude mít radost, že to je jeho první pěkný mečík. No a už má o ušlechtilou zábavu do konce života zaděláno. Zvládl techniku křížení a postupně přejde od hraní k cílevědomému šlechtění.

Ukázka současného českého amatérského šlechtění mečíků členů Gladirisu - moderní dvouřadové uspořádání květů viz obr. 1

Jak vypadá kvalitní mečík?

Co se týče barvy květů mečíků, všechny květy na klasu by měly mít stejnou čistou barvu a stejnou kresbu, např. oka. Nové kombinace barev jsou vítané. V uspořádání květů existují jednořadové staré odrůdy a dvouřadové, ale také kombinace, kdy spodní květy jsou jednořadové a přecházejí do dvouřadového uspořádání. Dnes samozřejmě preferujeme symetrické dvouřadové uspořádání, jednořadové a kombinované uspořádání není vítáno.

Květy mohou být různého tvaru, ale nesmí být nasměrovány nesymetricky nebo dokonce do stran. Spodní květ nemá být odsazen, nebo vybočen, má být uprostřed. Květy ideálně mají být uspořádány na klasu pravidelně a bez mezer tak, aby nebyl vidět stonek a tyto směřovaly pohledově k pozorovateli. Rozčísnutí klasu je nepřijatelné. Horním květům se mají postupně otevírat puky, které ukazují barvu tak, aby pravidelně přecházely do špice. Současné velkokvěté odrůdy dosahují 24 až 28 puků, ale také výjimečně až 30 puků, takže odrůdy, které mají méně než 21-22 puků, by se neměly evidovat. Mohou být i výjimky s kratšími klasami, které mají nějaké výjimečné okrasné prvky.

Jen pro zajímavost, v roce 2019 bylo v USA a Kanadě uvedeno na trh 45 odrůd, z toho více jak 22 puků mělo jen 11 odrůd. Členy naší organizace Gladiris bylo uvedeno na trh také 45 odrůd, z toho více jak 22 puků mělo 29 odrůd!

Květy by měly pevně držet na klasu, i když trochu povadnou, např. při transportu bez vody. U odrůd, které toto nesplňují, stačí jen trochu zatřást s klasem a květy odpadávají, nebo se stonek zlomí. Odolnost vůči vadnutí vidíme na tom, kolik se současně udrží najednou otevřených květů, než začnou spodní uvadat. Proto by měly odrůdy udržet minimálně 8 současně otevřených květů, naše dnešní špičkové odrůdy udrží najednou otevřených 10 i více květů. Holandské sorty v obchodech zprvu otevřou max. jeden až 3 květy, a jakmile se začnou otevírat další květy, spodní rychle zvadnou a tyto květy nevytvoří efekt parádního dlouhého rozkvetlého klasu.

Odolnost květů vůči vadnutí je daná částečně také tuhostí a voskovitostí okvětních plátků. Čím větší voskovitost, tím v mnoha případech květ lépe odolává letnímu žáru. Tenké okvětní plátky chabě tuhosti rychle vadnou. Odolnost vůči suchu je dána částečně geneticky tím, jak je mečík schopen vytvořit velký kořenový

system. Mečík by měl být vitální- jsou velké rozdíly u mnohých odrůd, které zprvu nepozorujeme. Je také důležité, aby po vylomení nebo vyřezání klasu z listoví zůstal dostatečně dlouhý stonek od spodního květu ke konci (řeznému místu), alespoň 30 cm, protože mečík se používá jako řezaná květina. Při kratších stoncích jsou spodní květy utopeny ve váze, což nedělá dobrý estetický dojem.

Celý klas musí být pevný, rovný a pružný. U některých odrůd se setkáváme s náchylností ke křivení klasu, což se projevuje tak, že se celý květní, ještě nerozkvetlý klas za horka ohne a po narovnání špičky v noci má druhý den tvar ležatého písmene S. Tato nepříjemná chyba vzniká změnou rychlosti růstu, nebo jeho částečným zpomalením při prudké změně teploty v noci a ve dne, případně také změnou v závlaze. Mnohé odrůdy však nejsou na tyto projevy náchylné a tyto preferujeme.

Co se týče samotné pružnosti stonku, ten musí být dostatečně pružný, aby dovolil manipulaci s klasem při přepravě a balení, setkáváme se s příliš křehkými klasy, což je dáno pravděpodobně geneticky velikostí a hustotou buněk, stačí jen nepatrně zavazit o špičku klasu a konec klasu se ulomí, proto i jedna odrůda nese jméno ZLOMENÉ SRDCE. Pokud při testování klasů s klasem zamáváme a zlomí se klas, tak je příliš křehký a nevhodný.

Co se týče rezistence vůči virům, tak vidíme také velké rozdíly v odolnosti mezi vyšlechtěnými odrůdami. Projevy viróz na listech a květech jsou různé a v tomto článku je nebudeme probírat, protože by šlo o poměrně obsažný odborný popis. Pravda je taková, že je potřeba se poradit s odborníkem a naučit se rozeznat projevy viróz od projevů poškozením třásněnkou. Virózní mečíky je nutno zlikvidovat, ale mečíky poškozené třásněnkou se dají sázet i další rok po jejich ošetření insekticidem. Probíhaly různé pokusy ozdravení od viróz tepelným ošetřením, i když se to podařilo, tak uvedené odrůdy během dvou let zase podléhaly silně viróze, což potvrzuje, že některé odrůdy jsou geneticky více náchylné na virózy, proto bychom takové odrůdy neměli používat ke šlechtění.

Mečíky jsou dosti odolné proti bakteriálním chorobám, ale velmi náchylné k houbovým chorobám. Mendelova univerzita v Brně udělala pokusy v náchylnosti na houbové choroby tím, že při výsadbě rozdrtila do řádku infikované hlízy a bylo zjištěno, že je velký rozdíl mezi jednotlivými testovanými odrůdami. Některé nevykazovaly žádné napadení, některé byly infikované částečně a některé 100%, obdobně to bylo při skladování hlíz. Z toho plyne, že náchylnost na houbové choroby je také dána geneticky, proto by se ke šlechtění měly používat odrůdy, které jsou nejvíce rezistentní vůči houbovým chorobám. Některé odrůdy nevykazovaly napadení při sklizni, ale symptomy se projeví na hlízách až během skladování a způsobily výrazné zhoršení zdravotního stavu výsadbového materiálu. Proto je potřeba brát v úvahu, jak jsou hlízy odolné i při skladování, odrůdy, které mají špatnou skladovatelnost, také při šlechtění nepoužíváme.

Ukázka neduhů při šlechtění mečíků: viz obrazová příloha

Popis neduhů na obrázcích:

Obr. 1 – Jednořadové uspořádání květů, klas má pouze 13 puků!

Obr. 2 – Americká novinka roku 2020, jednořadové uspořádání přechází do dvouřadového!

Obr. 3 – Silně virózní mečík, projevují se bílé skvrny na růžové kresbě okvětních

plátků!

Obr. 4 – Roztáhané umístění květů na klasu, mezi květy je vidět stonek!

Obr. 5 – Spodní květ otočen do strany, nepravidelné umístění květů na klasu!

Obr. 6 – Velmi krátký klas, napočítáno jen 10 puků, dnes požadováno běžně 21-22 puků!

Obr. 7 – Nevhodné rozházení květů v klasu na všechny světové strany!

Obr. 8 – Nepřípustné rozčísnutí klasu, je vidět celý stonek a všechny květy vidíme jen z boku!

Obr. 9 – Typické špatné uchycení květů, vytahují se z puku, stačí zatřást s klasem a vypadnou!

Obr. 10 – Pěkný dvouřadový mečík, ale spodní květ příliš odsazen dolů, kazí estetický dojem!

Obr. 11 – Typické křivení klasu, navíc je rostlina silně zasažená houbovou chorobou, ukazují to nezdravé hnědé listy!

Mečíky se množí dělením hlízy, ale pokud potřebujeme vybranou odrůdu nebo semenáč rychle a zdravě rozmnožit, tak si pomáháme pomocí brutu. Někdo používá název pacibulky, nebo správný český název korálky. Takže abychom měli co nejzdravější sadbu, množíme zásadně z brutu. Nejlepší mečíky jsou takové, které dávají větší množství velkého brutu, protože z velkého brutu jsme schopni vyprodukovat velké květoschopné hlízy za rok, z drobného brutu nám to trvá 2 roky. Některé odrůdy dávají 50, 100 i více kusů brutu z hlízy. Odrůdy, které jsou nádherné, ale nedávají skoro žádný brut, jsou odsouzeny k zániku, ale šlechtitelé je mohou použít ke křížení s jinými vitálními odrůdami. Výjimkou mohou být nemnoživé sorty jako např. česká odrůda MONTEZUMA, která dala mnoho nádherných potomků a byla zapsána do světové mečíkové síně slávy v USA.

Jakým způsobem dochází ke změně kvalitativních znaků u rostlin?

V první řadě je to evoluční vývoj rostlin, rostliny samotné reagují na změny růstových podmínek a adaptují se. V druhé řadě může pomocí virů dojít ke změně DNA, většinou k horšímu (odumření), ale někdy dojde i ke kvalitativnímu posunu mutací k lepšímu. V třetí řadě u křížení příbuzných rostlin, které mají stejný počet chromozomů, nositelů DNA, ale rozličné kvalitativní hodnoty. Za čtvrté vznikem mutací, po ozáření rentgenovým zářením, např. „šmourované“ mečíky. Za páté v laboratořích, pomocí genového inženýrství jsou rostlinám vpraveny geny z jiných rostlin a rostliny tak získávají nové vložené vlastnosti.

Pro nás obyčejné zahrádkáře, pokud chceme šlechtit rostliny, připadá v úvahu tedy třetí možnost. Křížení dostupných odrůd a výběr nových semenáčů, které mohou nést vylepšené požadované vlastnosti.

Jak se tedy šlechtí mečíky pomocí křížením?

Je to jednoduché. Vybereme si dvě odrůdy, které chceme zkřížit, samozřejmě v té době musí obě kvést. Z odrůdy, kterou použijeme jako otcovskou, odebereme pinzetou pylové tyčinky, které jsou už vyztřelé a je na nich vidět pyl a touto pylovou tyčinkou otřeme bliznu druhého mečíku, který v našem případě bude mateční. Snažíme se, aby na jeho blizně ulpělo co nejvíce pylových zrněk. Čím více jich tam

ulpí, tím větší jistota vytvoření semen. Je dobré také následně provést opačné opylení. Potom si vypíšeme nesmazatelně (obyčejnou tužkou) cedulku (tenký plast, silný papír), např. 19/1-1 ANGELIKA X PEKLO, přičemž 19 znamená rok křížení, 1 za lomítkem znamená pořadové číslo křížení, 1 za pomlčkou pořadové číslo puku od spodu klasu, ANGELIKA značí matku, tj. odrůdu, kterou jsme opylili, a PEKLO znamená otce, tj. pyl, který jsme tam nanесли. Vždy uvádíme první matku a druhého otce. Vypsanou cedulku opatrně přivážeme drátkem nebo provázkem za květem. Nakonec si tohle zapíšeme do sešitu křížení. Každý šlechtitel si vytváří systém značení, jaký mu vyhovuje.

Na klasu můžeme opylit i 6-8 květů stejným otcem, anebo každý květ jiným otcem, pokud experimentujeme, ale musíme si to označit a zapsat. Samozřejmě pokud máme nějaký úmysl, tak abychom dosáhli co největšího úspěchu křížení, stejné křížení provedeme na více květech. Snahou je získat co nejvíce semen, je tím dána větší šance splnit náš úmysl. Po opylení květu, pokud se obáváme zanesení jiného nežádoucího pylu na bliznu včelami nebo čmeláky, kteří jsou přirozenými opylovači, se doporučuje spodní okvětní plátky opatrně odstranit, nemají totiž jinou funkci než přilákat hmyz a slouží jako přistávací plocha, aby se hmyz mohl nasosat nektaru. Můžeme také odstranit všechny okvětní plátky a ponechat jen čnělku s bliznou. Také se doporučuje odstranit všechny pylové tyčinky na matečním květu, aby nedošlo k samoopylení.

Ihned po opylení ještě doporučujeme opylený klas přivázat k tyčce, jednak kvůli vichru a riziku vylomení, jednak nám to usnadní identifikaci opylených klasů, rovněž nám to usnadní kontrolu při dozrávání tobolek, aby nedošlo k přezrání a vyspání semen. Když skončíme s opylováním klasu, je dobré ještě ulomit vršek klasu, který už nebudeme opylovat, to má výhodu, že se více živin dostane do růstu tobolek. Také by to mělo odradit nevídaného a neinformovaného návštěvníka naší zahrady jako jsou manželky, k utržení tohoto klasu.

K čemu dochází po nanesení pylu na bliznu?

Po nanesení pylu na bliznu, pokud je vlhká, tak se tam pylové zrna přilepí a v krátké době z nich začnou klíčit pylové láčky, které nesou DNA otce. Ty prorůstají čnělkou, kde se nachází pletivo pro prorůstání pylových láček. Když prorostou do semeníku, spojí se s vaječnými buňkami matky, spárují se jejich geny a vzniknou tak zárodky semen. V každém zárodku semene dojde k nahodilému spárování sekvencí DNA, takže každé semeno má jiné barevné a růstové vlastnosti a samozřejmě jinou ojedinelou informaci DNA. Něco má po matce, něco po otci, ale také po předcích a pra-prapředcích. Takže pokud chcete šlechtit, tak si na křížení vyberete rostliny, které mají co nejvíce požadovaných kvalitativních znaků, uvědomte si, že špatné vlastnosti se přenáší nejvíce. Pokud budete křížit krátké, rozházené květy, nevitální atp., tak nečekejte, že vám vyskočí nějaký šampion, vyprodukuje jen krátké zmetky. Šlechtitelé také sledují předky odrůd, které používají ke křížení, když se bavíme mezi sebou, tak kolikrát slyšíme věty, ten má v sobě schovanou tu a tu odrůdu. Jde o to, že některé kvalitní geny se nemusí projevit v první generaci po křížení, jsou jen potlačeny, a když potomky prokřížíme mezi sebou, tak nám požadované kvalitní znaky, o které stojíme, vyskočí v dalších generacích.

Kdy provádíme křížení?

Je potřeba si uvědomit, že v první řadě musí být blizna vlhká, aby se na ni mohla uchytit pylová zrnka. Pokud panuje sucho, velké horko, nebo i velký chlad a k tomu vysušující vítr, tak máme malou šanci, že se nám pyl chytne. Proto je potřeba den dopředu v době sucha pořádně zalít porost mečičků, aby rostlina netrpěla suchem a blizna byla vlhká. Nejlepší podmínky jsou, když je teplo, zataženo a nehrozí déšť, který by nám mohl splavit pylová zrnka z blizny. Nejlepší doba je tedy dopoledne, když ještě nelétají včely a čmeláci. Úspěšní však můžeme být i v jinou denní, či večerní dobu. Opylujeme ty květy, které jsou čerstvě otevřené, a na všechny tři blizny, které jsou na konci čnělky, naneseeme pyl otíráním, pomocí pinzety uchopené pylové tyčinky. Na všechny tři blizny naneseeme maximum pylu, co tam ulpí. Pylová zrnka jsou velmi malá, takže jich tam ulpí stovky. Někdy se dočteme nesmyslné rady, že používáme k opylování štětečky, vatové tampony, měkké gumy na jehle, které po každém použití vyhazujeme. Pinzety doporučují dezinfikovat v lihu po každém použití. Opylené květy ještě radí zakrýt punčochou, pytlíkem a podobné bláboly, aby nedej bože nedošlo ke kontaminaci blizny jiným nežádoucím pylem. Existují ale i metody, kdy po opylení nadkryjeme květy upravenou PET lahví, pokud se očekává brzký déšť, někteří šlechtitelé z různých důvodů také opylují směsí pylu.

Zkrátka jakmile nanesu na vlhkou bliznu stovky pylových zrn, na další nečekají, jsou to oni - šampioni - a vyrazí pylovými láčky do semeníku jako první. Pokud na startovní čáru po několika hodinách zavane vítr nebo hmyz další pyl, jsou oni šampioni vepředu a vítězí opylením všech vajíček v semeníku. Nějaké dezinfikování pinzety v lihu je také neopodstatněné, pinzeta držíme konec pylového prašníku a i kdyby se tam nedej bože přimíchalo jedno pylové zrno, tak ze stovek semen bude jedno od jiného otce, no to je tragédie, co? Jedno pylové zrno neoplodní stovky vajíček v semeníku, ale maximálně jedno, je to stejné jako když jednou spermií neoploďte tři vajíčka, ale jen jedno.

Kdy provádíme sběr semen?

Jak už bylo psáno výše, klasy po opylení máme vyvázané k tyčkám, takže za pár týdnů se přesvědčíme, kde se nám začínají tvořit tobolky a hlídáme si je. Jak začnou postupně dozrávat, mění barvu ze zelené na šedou, tak to už musíme vystrčit tykadla a každodenně procházet porost a jakmile se na tobolce objeví prasklinka, tak celý stonek opatrně odломíme a doneseeme domů, kde klas dáme do vázy či sklenice bez vody, k úplnému dozrání a dosušení. Pokud nám cedulka ulítna, nebo je nečitelná (což by se nemělo stát), použijeme sešit křížení, kde jsme si to poznamenali a rodičovství si napíšeme na malý sáček, do kterého později vložíme tobolku se semeny. Pokud si to na poli neuhlídáme, za horka tobolky přezrají, rychle se rozevřou a vítr vám semínka, budoucí možné šampiony, rozfouká po poli. Tobolky opatrně rozlouskáme a semena vložíme do poznačených sáčků, kde již máme záznam o původu. Sáčky se semínky pak uložíme v suchu do jara příštího roku.

Jak a kdy vyséváme semena?

Než začneme vysévat semena, tak za zimních večerů si vypíšeme jmenovky, jaké

je to křížení, které si uložíme do sáčků se semeny, abychom se potom už při vysévání nezdržovali. Protože semínka mečíků jsou malá a my potřebujeme, aby nám z nich narostly co největší hlízky, je nejlepší je vysazovat do kontejnerů, truhlíků nebo beden, což nám do pominutí jarních mrazů umožní skleníky nebo fóliovníky. Nejlépe je začít s výsevem počátkem března. Časnějším výsevem by se z nedostatku světla rostlinky hodně vytahovaly. Rostliny vzchází po 14 dnech. Není tedy potřeba s výsevem spěchat. Pro výsev je nejlepší koupit profesionální výsevní substrát. Hnojivo přidáváme zálivkou až později, například Krystalon. Substrát je dobré před setím pro jistotu v pařáku 30-60 minut propařit, nebo po vysetí do týdne dobře prolít přípravkem Previcur Energy, v dávce 3 ml/m², i zde je totiž riziko výskytu padání klíčnicích rostlin. Účinná látka fosetyl navíc stimuluje přirozené obranné mechanismy vzcházejících semenáčků mečíků. Výsevní substrát umožní ovšem semenům připravit lepší seťové lůžko a nad semeny se nevytváří půdní škraloup, což pozitivně ovlivňuje rychlost a kvalitu vzcházení. Proto tomuto postupu dáváme přednost, i když je finančně náročnější. Vlastní proces setí je jednoduchý. Snažíme se, aby pod semeny bylo přibližně 8-10 cm substrátu, který lehce urovnáme a přitlačíme, a nad nimi 1/2 cm substrátu, který ponecháváme kyprý a urovnáváme jej rukou a někdy i křepkou (poklepáním truhlíku o pracovní desku). Spon semen nijak zvlášť nehlídáme (sejeme na široko na vzdálenost cca 1 cm), hlížečky si udělají potřebné místo samy a fyziologicky se rozmístí v půdním profilu tak, aby měly prostor. Po pominutí rizika nočních mrazíků umístíme truhlíky ven a necháváme je přirozenému osudu v tvrdších (normálních) venkovních podmínkách. Semenáčky jen podle potřeby zaléváme. Tímto pracnějším postupem získáte na konci vegetace o trochu větší hlížečky, než při výsevu na záhon. Při výsevu na záhon mohou vzniknout ztráty. Můžeme také vysévat do pařeniště kde dáme naspod pletivo proti vniknutí myším či krtekům. Většina hlížeček vykvete již druhým rokem, což je vhodné pro selekci na barvu, kterou provádíme. Dalším rokem je možno zohlednit navíc i další parametry a pokračovat tak v selekci, která při správném provedení určitě přinese úspěch.

Jak provádět selekci semenáčů mečíků?

Když už jsme si ze semen dopěstovali malé hlízky, tak následující rok je znovu vysadíme do kvalitní půdy a snažíme se z nich dopěstovat velké hlízy v průměru aspoň 4 cm, protože správnou selekci můžeme udělat jen z větších hlíz. Samozřejmě i malé hlízky jsou schopny na konci sezony vykvést, ale zbytečně je vysílujeme, všechny živiny jdou do tvorby klasu a hlíza neroste. Proto je dobré nebýt netrpělivý, raději vyštipat rašící klásky, abychom do konce sezony dosáhli plně květoschopné hlízy pro následující sezonu. Kontrolujeme hlavně zdravotní stav porostu, zda tam nejsou virózní rostliny nebo pokřivené rostliny, což je známka houbových chorob, a tyhle rostliny bez milosti vytáhneme i s hlízami a zlikvidujeme. Selekcí můžeme samozřejmě dělat hned, pokud se nám podaří ze semínek dopěstovat už prvním rokem velké hlízy, jak to v kontejnerech dokáže například náš šlechtitel Ivan Šaran.

Jak má vypadat kvalitní mečík a jaké musí mít vlastnosti, bylo popsáno na začátku tohoto článku. Pokud chcete selektovat, tak musíte mít přehled, jaký je současný stav šlechtění ve světě a u nás. Pouštět do oběhu jako novinku něco, co už bylo dávno překonáno, také nemá smysl, tady potom nejde o šlechtění. Zkrátka

novinka musí být to nejlepší na světě, musí vás upoutat na první pohled, jak v barvě, tak v kombinaci barev a parametrů, potom můžeme mluvit o šlechtění a přínosu.

Při selekci musíte být tvrdě nároční, krátký klas, málo puků – vyhodit, viróza – vyhodit, rozházené květy – vyhodit, málo současně otevřených květů – vyhodit, křehký klas – vyhodit, malý stonek – vyhodit, špinavá barva – vyhodit, odsazený nebo špatně orientovaný spodní květ – pozorovat popřípadě vyhodit, jednořadový nebo kombinovaný klas – vyhodit, náchylný na křivení – vyhodit, málo voskovité květy – vyhodit, rozčísnutý klas – vyhodit, špatně uchycené květy – vyhodit, nestejná barva všech květů – pozorovat nebo vyhodit, tenký nepevný stonek – vyhodit. Protože žádný mečík není dokonalý, někdy tolerujeme drobné chyby, nebo použijeme jako mezistupeň pro další křížení.

Takže ze stovky semenáčů vyberete opravdu jeden až tři, někdy i ze 400 semenáčů nevyberete žádný. Pokud nemáte slitování, tak potom vás čeká úspěch, nezahrabete se v neperspektivních semenáčích a vaše mečíky budou ceněny a žádané. Ale pro obvyčejné zahrádkáře, kteří začínají, si necháte to, co se vám líbí. Až po čase přejdete od hraní ke šlechtění. Takhle vyselektované semenáče si při kvetení vyfotíte, označíte hůlkou a také cedulkou a přidělíte jim číslo podle sešitu křížení, např. 19/1-1 kde 19 znamená, že je to křížení z roku 2019, 1 za lomítkem značí číslo křížení a 1 za pomlčkou znamená, že je to první semenáč vybraný z toho křížení. Pokud z toho křížení vybereme další, přidělíme mu číslo 19/1-2 a zapíšeme si to do sešitu křížení. Na konci sezony vyselektované perspektivní semenáče vydolujeme se vším brutem, a v následujících letech množíme a hodnotíme, jak se množí, jak je odolný vůči virům a houbovým chorobám, zda drží parametry, a když je namnožen, zaevidujeme ho a uvedeme na trh.

Jak probíhá evidence nové odrůdy mečíků?

Mimo jiné, je potřeba mít pěkně nafoceny mečík, nejlépe celý klas a potom třeba jen květenství, aby bylo vidět všechny květy. Pokud někdo dodá jen fotku části květenství, tak se určitě snaží skrýt nějakou vadu, jak jsme toho někdy svědky i na webu NAGC v USA, a takovým mečíkům se potřeba se vyhnout, i když bude v popisu samý superlativ. Než semenáč namnožíme, máme na focení několik let, a když se nepodaří udělat pěknou fotku, tak si můžeme udělat úsudek o kvalitě. Dalším, a to je tím nejhorším na křížení, je pojmenovat odrůdu jménem, pod kterým bude zaevidovaná a uvedená do prodeje mezi naše členy. Nemůžeme použít jméno, které již existuje, protože by došlo k duplicitě a matení pěstitelů. Proto je potřeba prohlédnout evidenční seznam českých a slovenských odrůd, který naleznete na webu naší organizace www.gladiris.cz na stránce Evidence mečíků. Pokud k pojmenování chcete použít anglický název, tak na této stránce najdete světový seznam NAGC, kde se registrují mečíky celosvětově. Potom už jenom zašlete fotky včetně popisu registrátorovi organizace Gladiris např.:

TÁBORANKA, 301 LM (Koniček 2020) – Jiskřivě bílá barva květů s výrazným karmínově purpurovým okem na spodních okvětních plátcích. Okvětní plátky jsou parádně nařasené, květy mají čtvercový tvar. Klasy jsou rovné, dvouřadého uspořádání se silnou voskovou substancí. Otevírá současně 9 až 11 květů na klase,

který nese 23 až 25 pupat. Excelentní novinka vhodná jak pro výstavní účely, tak i pro řez květů. Semenáč č. 18/7-1-06/08, Gabriel x Curling Atoll. Z 3-4, W 3-4.

Registrátor prověří, zda náhodou nedošlo k duplicitě jmen, a pokud je to v pořádku, obratem se mečík uveřejní na webu na stránkách Gladirisu, tím je dáno na vědomí ostatním šlechtitelům, že tohle jméno je už zaevidováno a použít ho už nemohou. Pokud byste měli zájem zkusit pěstovat špičkové odrůdy našich šlechtitelů, tak v supermarketech je nenaleznete, jsou jako každé kvalitní zboží vzácné, ale naleznete je na internetu u firem našich členů a to Lukon Glads, nebo Lukon Bulbs. Jakých úspěchů naši členové Gladirisu jako amatéři dosáhli při šlechtění mečíků, kosatců, denivek, lilí a narcisů můžete zhlédnout na webu www.gladiris.cz na stránce Fotogalerie šlechtitelů.

Jak je vidět, šlechtění mečíků není nic složitého, je to obrovské dobrodružství, rádi zájemce o pěstování nebo i o šlechtění mečíků uvítáme v řadách naší specializované organizace ČZS Gladiris. Pokud jste již členy ČZS, členský poplatek je pouhých 100 Kč (pro nečleny ČZS 200 Kč), za to obdržíte ročně 2 barevné zpravodaje s velkým množstvím informací a dostanete se mezi partu báječných lidí a pokud se rozhodnete i šlechtit, naleznete nový smysl života, aktivního využití volného času, každoročně se budete těšit na nové semenáče, křížení a budete dlouho žít, protože nebudete mít čas umřít.

Předběžné termíny výstav v roce 2020

- 27. 6. – 6. 7. Rajhrad u Brna** – výstava lilí
- 11. – 13. 7. Žirovnice** – Zahrada Vysočiny – výstava lilí
- 11. – 12. 7. Rybnik (PL)** – XXX. výstava lilí
- 18. – 19. 7. Hlavňovice u Klatov**, restaurace U Jelena – výstava denivek
- 23. – 24. 7. Chudenice**, zámek – výstava denivek
- 25. – 26. 7. Rajecké Teplice (SK)** – výstava mečíků
- 31. 7. – 2. 8. Věžky u Kroměříže**
  - 1. – 2. 8. Nýrsko**, moštárna – výstava denivek
  - 1. – 2. 8. Bojnice (SK)** – mezinárodní výstava mečíků
  - 7. – 9. 8. Kroměříž** – Floria léto 2020
  - ~~**8. – 9. 8. Rapotín** – výstava mečíků~~ **ZRUŠENA**
  - 8. – 9. 8. Jinošov** – výstava mečíků a jiřin
- 14. – 16. 8. Staňkov** – 45. velká letní výstava květin
- 15. – 16. 8. Nepomuk**, rodný dům A. Němejce – výstava mečíků a denivek
- 15. – 16. 8. Nemyčeves** – výstava mečíků a jiřin
- 15. – 16. 8. Neznašov** – mezinárodní výstava mečíků
- 20. – 23. 8. Letní Flora Olomouc**
- 21. – 23. 8. Klatovy** – výstava mečíků a jiřin
- 27. 8. – 1. 9. České Budějovice**, výstaviště – Země živitelka
- 29. – 30. 8. Rybnik (PL)** – mezinárodní výstava mečíků
  - 4. – 6. 9. Lysá nad Labem**, výstaviště – Jiřínkové slavnosti
- 11. – 19. 9. Litoměřice**, výstaviště – Zahrada Čech

PÁR FOTEK Z VČS GLADIRISU:

VÍCE FOTEK NALEZNETE NA WEBU: <http://www.gladiris.cz/aktuality.htm>

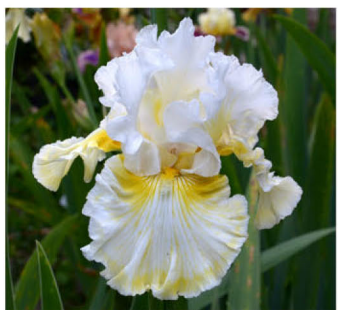
K článku: EVROPSKÉ TESTOVÁNÍ KOSATCŮ

1. místo: GYPSY SMILE (Nejedlo)

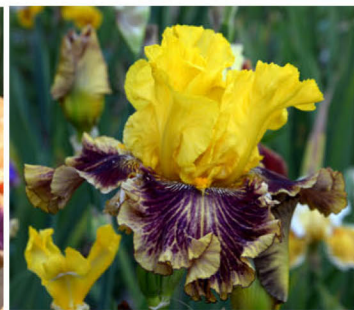
UDĚLENÍ MENDELOVY MEDAILE Ing. Pavlu Nejedlovi

2. místo: Sem. 727 (Slošiar)

3. místo: JAZZ SMILE (Nejedlo)

4. místo: Sem. 787 (Slošiar)

5. místo: Sem.11-03-01 (Krupka)

6. místo: WEDDING DRESS (Nejedlo)

7. místo: Sem. 772 (Slošiar)

8. místo: GYPSY DANCER (Nejedlo)

9. místo: GRANATOWE BOLERO (Kilimnik)
CARPATIAN CUP

1. místo SDB:FACE TO FACE (Krupka)
MEIS MEDAL

K článku **EVROPSKÝ SOUTĚŽNÍ PROJEKT TESTOVÁNÍ DENIVEK:**

Berliner Kontrapunkt (Tamberg)

Margitta Herrn (Beer)

Sem. SHTT0807 (Tamberg)

Sem. .06-08-01 (Krupka)

Petr Lebis (Mimránek)

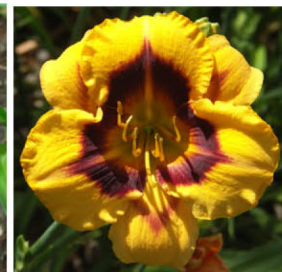

Citronovy Krystal (Mimránek)

K článku **REGISTRACE DENIVEK:**

KGardens Always Afternoon

KGardens Dancer

KGardens Bold Eyes

KGardens Gal

Star Of Prague

K článku **JAK SE ŠLECHTÍ MEČÍKY**, obr. 1-moderní uspořádání květů:

PS 1609 (Šmída)

QUIRIN (Šaran)

INTARZIE (Rýpar)

HONORIUS (Mimránek)

ELIGOR (Koníček)

Ukázka neduhů při šlechtění mečíků:

Obr. 1

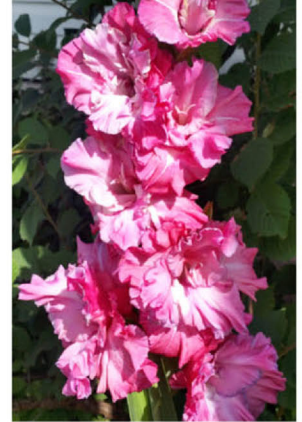
obr. 2

obr. 3

obr. 4

obr. 5

Obr. 6

obr. 7

obr. 8

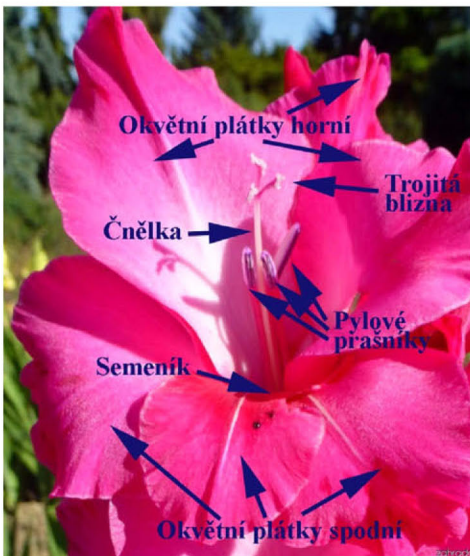
obr. 9

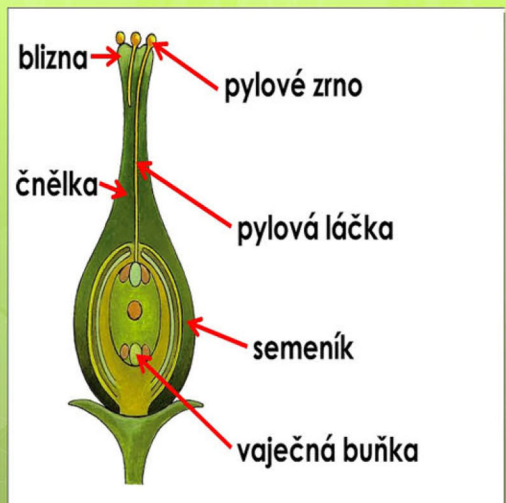
obr. 10

obr. 11

Stavba květu mečíku

Prorůstání pylových láček do semeníku

Odstranění okvěť, odběr pylu

Uskladnění a přenos pylu

Označení cedulkou křížení za pukem

Dozrávající tobolky mečíků

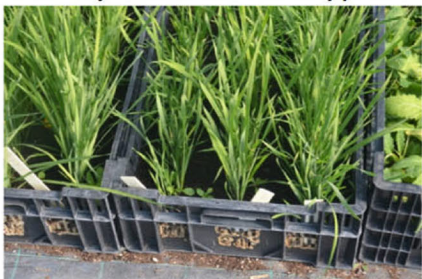
Vylouskaná semena mečíků z tobolek

Příklad výsevu semen do vaničky před zasypáním

Výsev semen do truhlíků po zasypání

Semínka vyšetá v bednách

Semínka v truhlících

Glízy ze semínek u Šarana

Losování ankety mečků na VČS Gladirisu
zleva: Marie Krmelová z Rapotína, Jiřina Zubíková a Anna Gerlíková, obě z Ratiboře